

2-21 ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΕΚΘΕΣΗ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
(1924-1994)

● Το ξεκίνημα και τα προπολεμικά χρόνια. Από τη Θεσσαλονίκη του Τούρκου περιηγητή Εβλιά Τσελεμπί έως τις πρώτες διοργανώσεις.

● Οι μεταπολεμικές διοργανώσεις. Η Helexpro-ΔΕΘ και η άποψη του Umberto Eco.

● Η Helexpro-ΔΕΘ σήμερα. Αποτελεί έναν πραγματικό καθρέφτη της ελληνικής οικονομίας, αλλά και της ζωής της χώρας.

● Το Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού. Ιδρύθηκε το 1961 με σκοπό να προσφέρει την ευκαιρία σε νέους κυρίως καλλιτέχνες να γίνουν γνωστοί.

● Διεθνείς Μουσικές Ημέρες και άλλες εκδηλώσεις.

● Φεστιβάλ Κινηματογράφου, Ελληνικό και Διεθνές.

● Η 7η Τέχνη στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης.

22 ΚΡΙΤΙΚΗ

Δύο διαφορετικές παραστάσεις των "Ορνίθων" του Αριστοφάνη, στην Επίδαυρο από τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου και στο Δίον από το Κ.Θ Β.Ε. Κριτική από τον Σπύρο Παγιατάκη.

23 ΒΙΒΛΙΟ

Ποιός είναι ο ρόλος και η κοινωνική θέση του συγγραφέα στην σημερινή Ευρώπη.

24 ΘΕΑΜΑΤΑ

Κινηματογράφοι και Θέατρα.

25-31 ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ

Το πρόγραμμα της εβδομάδας.

Εξώφυλλο: Σύνθεση με διαφημιστικές αφίσες από μεταπολεμικές διοργανώσεις της Διεθνούς Εκθέσεως Θεσσαλονίκης. **Ωπισθόφυλλο:** Γενική άποψη των σύγχρονων εγκαταστάσεων στο χώρο της ΔΕΘ.

Υπεύθυνος «Επτά Ημερών»:
ΒΗΣ. ΣΤΑΥΡΑΚΑΣ

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Το ξεκίνημα και τα προπολεμικά χρόνια

Από τη Θεσσαλονίκη του Εβλιά Τσελεμπί έως τις πρώτες διοργανώσεις

Ο Ελευθέριος Βενιζέλος στην 4η ΔΕΘ το 1929

Νικόλαος Γερμανός, ο ιδρυτής.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ δεκαετίες του 20ού αιώνα ήταν γεμάτες από μεγάλα γεγονότα που επηρέασαν την κατοπινή πορεία όλου του κόσμου.

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος δημιούργησε τις προϋποθέσεις και προκάλεσε τους κραδασμούς για την πτώση, ή τον περιορισμό, τριών αυτοκρατοριών: της αυστροουγγρικής, της ρωσικής και της οθωμανικής.

Η Ελλάδα συμμετέχει στα γεγονότα, πολεμάει στο πλευρό των συμμάχων, αλλά και εναντίον των γειτόνων της, και γνωρίζει στη συνέχεια την τραγωδία του 1922.

Στη Θεσσαλονίκη, που προσπαθεί ακόμη να συνέλθει από την καταστροφική πυρκαγιά του 1917, συγκεντρώνονται αμέτρητα πλήθη προ-

σφύγων που αναζητούν μια καλύτερη μοίρα στη φτωχομάνα.

Η πόλη, πάντως, διαθέτει και τα στοιχεία εκείνα που θα επιτρέψουν στους κατοίκους της να ελπίζουν σε ένα καλύτερο μέλλον. Μακραίωνη ιστορία, λιμάνι σημαντικό, σύνδεση με τα Βαλκάνια και τη Δυτική Ευρώπη. Εμπορεύματα κατα-

φθάνουν ακόμη και με καραβάνια από καμήλες, κυκλοφορούν πολλά ξένα νομίσματα, υπάρχουν ισχυρές εταιρίες, τράπεζες και προξενεία.

Ο πληθυσμός αποτελείται από Έλληνες, Τούρκους, Βούλγαρους, Γάλλους, Αρμένιους, Ιταλούς και πολυάριθμους Εβραίους.

Ετσι, όταν ο Νικόλαος Γερμανός οραματίστηκε την καθιέρωση «ετη-

Συνέχεια στην 6η σελίδα

Κείμενα-Επιμέλεια
αφιερώματος:
ΘΟΔΩΡΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ

Στην 4η ΔΕΘ του 1929 συμμετέχει επίσημα και η μακρινή Ιαπωνία.

Συνωστισμός μπροστά από το περίπτερο της Αιγύπτου. 9η ΔΕΘ, 1934.

Το «περίπτερο» της Ελληνικής Εταιρίας Οίνων και Οινοπνευμάτων σε μια από τις πρώτες διοργανώσεις της ΔΕΘ.

Λικέρ Τσότρα και μπισκότα Αρτεμιάδου.

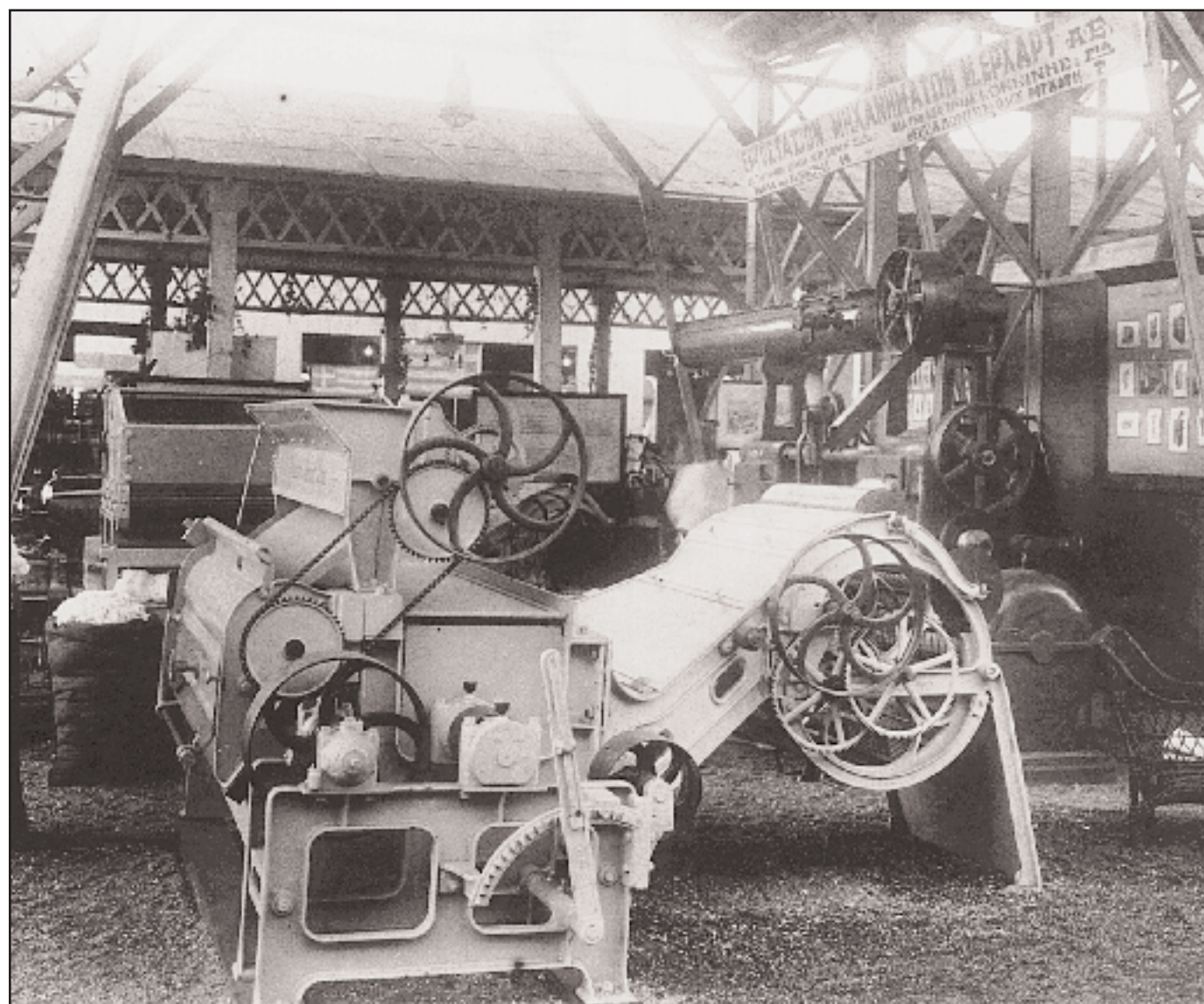
Το περίπτερο του οίκου Παπαγεωργίου.

Τιμητική «φρουρά» και ξένα μηχανήματα.

Διαφημιστικό «πρωτοφανούς θεάματος» σε μια από τις προπολεμικές διοργανώσεις.

Γερμανικά μηχανήματα σε υπόστεγο προπολεμικής ΔΕΘ.

Παράγοντες της οικονομικής και πολιτικής ζωής της προπολεμικής Θεσσαλονίκης σε γεύμα. Σε πρώτο πλάνο, στο κέντρο, ο Νικόλαος Γερμανός, ιδρυτής της ΔΕΘ.

Συνέχεια από τη 2η σελίδα

σίας εμποροπανηγύρεως», το έδαφος ήταν πρόσφορο. Ο ιδρυτής της ΔΕΘ ήταν άνθρωπος διορατικός, δραστήριος και μορφωμένος. Είχε σπουδάσει στη Γερμανία και γνώριζε «τας εν Εσπερία γενομένας διεθνείς

εμποροπανηγύρεις, των οποίων πολλάς επεσκέφθη», γεγονός που τον οδήγησε στην πεποίθηση ότι η διοργάνωση «μιας τοιαύτης Εκθέσεως θα ήτο μεγάλης ωφελείας πρόξενος και διά την Μακεδονίαν και δι' ολόκληρον την Ελλάδα».

Πρώτη Εκθεση

Η σύσκεψη που οργανώθηκε από παράγοντες της πόλης στις 25 Μαΐου του 1925 μπορεί να θεωρηθεί ως το πρώτο βήμα για την ίδρυση της Εκθέσεως. Στη συνέχεια, ο Γερμανός και οι συνεργάτες του, αφού έδωσαν πολλές μάχες ακόμη και εναντίον της γραφειοκρατίας, (η Αθήνα ενέκρινε μια μόνον διοργάνωση!), αξιώθηκαν να εγκαινιάσουν την Πρώτη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης την Κυριακή, 3 Οκτωβρίου του 1927.

Για τη Θεσσαλονίκη, βέβαια, μια παρόμοια «γιορτή» δεν ήταν κάτι το πρωτοφανές. Γι' αυτό και η σύνδεση με τα Καβείρια της προχριστιανικής εποχής, γιορτή θρησκευτική και εμπορική που κατήργησε ο Μέγας Θεοδόσιος το 394 και τα βυζαντινά Δημήτρια, ήταν σχεδόν υποχρεωτική.

Ελβιά Τσελεμπί

Χαρακτηριστική για το πολυεθνικό και εμπορικό παρελθόν της πόλης είναι η περιγραφή του μεγάλου Τούρκου περιηγητή του 17ου αιώνα, Ελβιά Τσελεμπί. Στο βιβλίο του «Ταξίδι στην Ελλάδα» πολλές σελίδες είναι αφιερωμένες στη Θεσσαλονίκη. Ο Τσελεμπί περιγράφει με κάθε λεπτομέρεια την πόλη και τα περίχωρά της, πολλές φορές μπερδεύει τους μύθους με την ιστορία, εξαιρετικά χρήσιμες όμως είναι οι πληρο-

φορίες που μας δίνει για τους κατοίκους και τις δραστηριότητές τους.

Αξίζει να αντιγράψουμε κάποια σύνομα αποσπάσματα:

«Στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης φθάνουν καθημερινά έμποροι και ναυτικοί από τα πέρατα του κόσμου. Μπορείς να δεις αραγμένα καράβια, από: τη Μαύρη Θάλασσα, την Ασπρη Θάλασσα (Αιγαίο), τη Θάλασσα του Ομάν (Περσικός Κόλπος) κι ακόμη: αιγυπτιακά, αλτζερίνικα, από το Σονέζ, την Τρίπολη, τη Φραντζα, την Πορτογαλία, τη Δανιμαρκία, την Αγγλία, τη Ντενκαρζίς (Δουνκέρη), την Ολλανδία και τη Γένοβα. Ολα αυτά προτιμούν να αράξουν στο λιμάνι της Θεσσαλονίκης –για ανεφοδιασμό και επισκευές– γιατί το λιμάνι έχει σαράντα-πεντήντα οργιές βάθος και τους παρέχει αποφασιστική ασφάλεια. Το λιμάνι έχει πολύ ψάρι...».

Και λίγο πιο κάτω παρατηρεί:

«Ξεχωριστό μαχαλά αποτελείουν στην αγορά τα καπηλεία και οι μπουζαχανάδες. Είναι περίεργο θέαμα, γιατί εκεί συναντάς τύπους που είναι συνεχώς μεθυσμένοι. (σ.σ. Ας μην ξεχνάμε ότι ο περιηγητής είναι οθωμανός). Οι πιο διεφθαρμένοι από τους γκιαούρηδες σηνάζουν σ' αυτά τα κρασοπονιέια και τις ταβέρνες. Συνολικά υπάρχουν τριακόσια σαράντα οκτώ απ' αυτά και το καθένα τους μπορεί να φιλοξενήσει έως διακόσιους καβαλάρηδες ταξιδεντές –για ύπνο και κρασί– αφού είναι χάνια και σπίτια μαζί. Οι ταβερνιάρηδες

Τιμητικό απόσπασμα ευζώνων στην τριπλή πύλη της 5ης ΔΕΘ το 1930.

πουλάνε ξεδιάντροπα κρασί και κερδίζουν παράδες με ουρά. Το πιο παράδοξο είναι –και δεν το έχω δει σε άλλο μέρος του κόσμου– πως οι ταβερνιάηδες υπηρετούν τους επισκέπτες και τους θαμώνες με τη βοήθεια των γυναικών και των παιδιών τους. Όμως, είναι νόμος απαράβατος: όσο και να μεθύσει κανείς, δεν απλώνει χέρι στη γυναίκα ή στα παιδιά κι ούτε τους ενοχλεί με μεθυσμένα και πρόστυχα λόγια. Παρόλη τη φαινομενική αταξία, επικρατεί μεγάλη τάξη. Όλοι οι επαρχιώτες που 'ρχονται στην πόλη για ν' αγοράσουν ή να πουλήσουν, καταλήγουν στο τέλος εκεί. Κι αφού πινουν άπειρες κούπες κρασί, φεύγουν.

Οι μποζαχανάδες (σ.σ. καταστήματα που πουλούσαν «μποζιά», ποτό από κεχρί) είναι είκοσι, αλλά υπάρχουν και δεκαεπτά λαμπρά καφενεία. Σ' αυτά μαζεύονται μουσικοί, τραγουδιστές, μετάρηδες (μίμοι), τζουτζέδες και βωμολόχοι, ψυχαγωγώντας τους πελάτες. Εκεί συγχάζουν και οι ερωτόληπτοι, οι λιμοκοντόροι, οι ποιητές, οι ταξιδιώτες κι οι λόγιοι, περνώντας τις ώρες της ημέρας και της νύχτας και διασκεδάζοντας με καλές συντροφιές.

Τα παλιά χρόνια που σχεδιάστηκε η πόλη, τους δρόμους τους χαράξανε ενθύγραμμους και σταυρωτούς, όπως στη σκακιέρα. Όλοι έχουν μάκρος δύο και τρεις χιλιάδες βήματα καλντερίμι (...). Οι μαχαλάδες των σερήδων είναι σαράντα οκτώ και μεταξύ αυτών: το Γεντί Κουλέ, ο μαχαλάς του Βαρντάρ, της Καλαμαριάς, τον Χορτάτζ, τον Κασίμ Πασά, της Αγιά - Σοφιάς κ.ά.

Οι καφίρηδες (σ.σ. άπιστοι) και οι αμαρτωλοί μένουν κατά μιλαέτια σε δεκαέξι μαχαλάδες. Ετσι, έχουμε μαχαλάδες: Αρμένιων, Ρωμιών, Φράγκων, Σιρφ (Σέρβων), Βουλγάρων, καθώς και το μαχαλά των Λατίν - μιλετί. Γιατί, μαζί με τους άλλους άπιστους, κατοικούν κι αυτοί οι απαισίοι».

Ειδικότερα για τον αριθμό των κατοίκων ο Τσελεμπί για να στηρίξει τη δική του άποψη, καταφεύγει σ' έναν πρωτότυπο συλλογισμό:

«Κατά την απογραφή του Εκμεκτζί Ζαδέ Αχμέτ Πασά, ο πληθυσμός του σαντζάκ έφτανε τις πεντακόσιες χιλιάδες, πμως, το νούμερο αυτό δεν ανταποκρίνεται πια στην πραγματικότητα. Οι κάτοικοι θα πρέπει σήμερα να 'ναι πολύ περισσότεροι. Αυτό τουλάχιστον συμπεραίνεται από την ποσότητα και μόνο του ψωμιού που πουλάνε κάθε μέρα οι φούρνοι και που ο αριθμός του είναι γνωστός. Ακόμη, στο ίδιο συμπέρασμα καταλήγουμε αν υπολογίσουμε και τις κατηγορίες των κατοίκων που –για διάφορους λόγους– δεν μπορούν να απογραφούν. Τέτοιοι είναι και οι ξενόφωνοι (που βρίσκονται εκεί με τους βαίλους τους), οι τσιγγάνοι (με τους μπέηδες τους) και οι γιουρνούκοι (με τους δικούς τους).

Με λίγα λόγια η Θεσσαλονίκη είναι μια μικρή Ισταμπούλ (Κωνσταντινούπολη). Στην πόλη ζουν και εκατό χιλιάδες τσιφούτηδες...».

Η μακραίωνη παρουσία πολυάριθμων εβραίων είχε χαρίσει παλιότερα στην πόλη και την προσωνυμία «Κονάκι των Εβραίων».

Οι πρώτες διοργανώσεις

Συνεπώς, σε μια τέτοια πόλη, πολυεθνική και πολύγλωσση, και σε ση-

Το περίπτερο της Σουηδίας στην 9η ΔΕΘ το 1934.

μαντικότερη γεωγραφική θέση, μια διεθνής εμποροπανήγυρις δεν θα ήταν δυνατόν να σημειώσει αποτυχία.

Πράγματι, αμέσως μετά την ίδρυσή της και από χρόνο σε χρόνο η Διεθνής Εκθεση Θεσσαλονίκης μεγαλώ-

νει σε έκταση, δύναμη και ακτινοβολία. Οι επίσημες κρατικές συμμετοχές αυξάνονται, οι ελληνικές επιχειρήσεις χτίζουν δικά τους περίπτερα, οι εμπορικοί επισκέπτες κάνουν χρυσές δουλειές και ο αριθμός των α-

πλών επισκεπτών μεγαλώνει εντυπωσιακά.

Η πρώτη ΔΕΘ (1926) κάλυψε χώρο 7.000 τ.μ., είχε 600 εκθέτες (310 από το εξωτερικό), δύο επίσημες κρατικές συμμετοχές (Ουγγαρία και Σοβιετική Ένωση) και οι επισκέπτες έφτασαν τις 150 χιλιάδες, αριθμός σημαντικότερος για την εποχή. Στη δεύτερη ΔΕΘ οι ξένες κρατικές συμμετοχές γίνονται 5, ενώ το 1929 στην 4η ΔΕΘ, οι εκθέτες είναι 1.316.

Στην 5η ΔΕΘ του 1930, οι εκθέτες γίνονται 2.436, από τους οποίους μόνο 642 είναι ξένοι. Η αύξηση των Ελλήνων οφείλεται στη συμμετοχή αγροτών καθώς και εκθετών με αγροτικά προϊόντα. Αξίζει να σημειώσουμε ότι παράλληλα οργανώθηκε και Εκθεση Ελληνικού Τύπου με εφημερίδες και περιοδικά που κυκλοφόρησαν στη χώρα μετά την Ελληνική Επανάσταση εναντίον των Τούρκων. Το 1936, με τη συμπλήρωση της πρώτης δεκαετίας και καθώς, κατά τις τελευταίες διοργανώσεις, οι επισκέπτες ξεπερνούν κάθε φορά τις 300 χιλιάδες, «θεμελιούται ακλονήτως, –όπως διαβάζουμε σε ειδικό έντυπο–, και καθιερούται πλέον ο θεσμός, ενώ εκ παραλλήλου γίνεται σαφής και επιβάλλεται η μεταφορά της ΔΕΘ εις άλλον χώρον επιφανείας τουλάχιστον 80 χιλιάδων τ.μ. και η ανέγερσις μεγαλυτέρων, μονίμων και πλέον συγχρόνων, από απόψεως αρχιτεκτονικής μορφής, περιπτέρων.

Η επόμενη τετραετία, όπως είπαν, ήταν μια «περίοδος δημιουργίας», αλλά και καταστροφής. Πράγματι, η ανοδική πορεία θα συνεχιστεί μέχρι την 15η ΔΕΘ του 1940, όταν θα γίνει και η μεταστέγαση. Λίγες ημέρες, όμως, μετά τη λήξη της διοργάνωσης, η Ελλάδα θα μπει στον πόλεμο. Πολλοί από τους εκθέτες της τελευταίας προπολεμικής ΔΕΘ δεν πρόλαβαν να πάρουν ούτε τα πράγματά τους από τα περίπτερα.

Αποψη των εγκαταστάσεων της 9ης ΔΕΘ (1934).

Οι μεταπολεμικές διοργανώσεις

Ο Λευκός Πύργος και τα σκάφη του Πολεμικού Ναυτικού χαρίζουν στη νύχτα εορταστική όψη.

ΜΕ την αποχώρησή τους από την πόλη, οι Γερμανοί ανατίναξαν τα κτίρια της ΔΕΘ κι έβαλαν φωτιά στις εγκαταστάσεις της. Ο πόλεμος τελείωνε, η Ελλάδα όμως κι ενώ οι εμπόλεμοι, νικητές και νικημένοι, άρχισαν αμέσως τις προσπάθειες για την επούλωση των τρομακτικών τραυμάτων τους, θα γνωρίσει και τις καταστροφές του εμφυλίου σπαραγμού, κι έτσι η Διεθνής Εκθεση θα μείνει κλειστή για δέκα συνολικά χρόνια.

Ετσι, με αφετηρία την 16η διοργάνωση του 1951, η ΔΕΘ θα αποτελέσει –κι ούτε ήταν δυνατό να γίνει διαφορετικά– έναν πραγματικό καθρέφτη

Η Helexpo - ΔΕΘ και η άποψη του Umberto Eco

της ελληνικής οικονομίας, αλλά και γενικότερα της ζωής της χώρας.

Στους χώρους της θα κυριαρχήσουν: η προσπάθεια για ανοικοδόμηση, η ξένη βιομηχανική παρουσία, η ντόπια αγροτική και βιοτεχνική παραγωγή. Ταυτόχρονα και όσο οι συγκοινωνίες βελτιώνονται και οι Έλληνες αποκτούν αυτοκίνητα, ο αριθμός των επισκεπτών θα αυξηθεί πέρα από κάθε πρόβλεψη.

Με το πέρασμα των χρόνων, η πόλη των 22 ημερών, όπως έλεγαν την

Εκθεση του Σεπτέμβρη, θ' αρχίσει κοντά σ' όλα τ' άλλα, να γίνεται και «έρωτας». Για τον μέσο νεοέλληνα, μία επίσκεψη συν γυναιξί και τέκνοις είναι σχεδόν υποχρεωτική.

Το βράδυ των εγκαινίων γίνεται «καύσις πυροτεχνημάτων» και στο λιμάνι τα φωταγωγημένα σκάφη του πολεμικού ναυτικού σημετεύχουν στη δημιουργία εορταστικής ατμόσφαιρας.

Το λούνα παρκ, οι τραγουδιστές, το «μαλλί της γριάς», ο γύρος του

θανάτου, οι ακροβάτες, η Ταμάρα με τα φίδια ή το τρένο των φαντασμάτων, θα γοητεύσουν τους επαρχιώτες που καταφθάνουν απ' όλες τις γωνιές της επικράτειας.

Στους χώρους της ΔΕΘ ο ψυχρός πόλεμος θα συνεχιστεί με την αντιπαράθεση Ρώσων, κυρίως, και Αμερικανών, με τα περίπτερα των χωρών τους να συγκεντρώνουν πλήθη αντιφρονούντων και συμπαθούντων.

Ραδιοφωνικός σταθμός

Στην έκθεση λειτούργησε ο πρώτος στην Ελλάδα ραδιοφωνικός

σταθμός, δημιούργημα του θρυλικού **Ταιγκριρίδη** (1927) και με περηφάνεια οι «εκθεσιακοί», διοίκηση και εργαζόμενοι, τονίζουν ότι και η πρώτη στη χώρα τηλεόραση (κλειστό κύκλωμα) λειτούργησε στη ΔΕΘ το 1960, στο περίπτερο της Εδέσσης.

Στο περίπτερο της Εδέσσης, οι επισκέπτες φωτογραφίζονται μπροστά από αφίσες της πόλης και στέλνουν τις φωτογραφίες σε συγγενείς και φίλους, γράφοντας από πίσω: «Από την Εκθεση της Θεσσαλονίκης, όπου είδαμε και τους καταρράκτες της Εδέσσης».

Για τη Θεσσαλονίκη, παλιός και άξιος πανεπιστημιακός δάσκαλος είχε πει ότι είναι μοναδική στον κόσμο, γιατί είναι «η μόνη πόλη στον κόσμο που έχει στο κέντρο της τρία πράγματα: το Πανεπιστήμιο, το στρατό και τη Διεθνή Εκθεση». Επαινος ή ψόγος, αδιάφορο. Πρόκειται για γεγονός αδιαμφισβήτητο ακόμη και σήμερα. Η Εκθεση, λοιπόν, τις πρώτες μεταπολεμικές δεκαετίες μεγάλωσε και δυνάμωσε. Η επέκταση και η βελτίωση των εγκαταστάσεων (200 χιλ. τ.μ.), όπως και των διοργανώσεων, χρόνο με το χρόνο, ήταν επιβεβλημένη ανάγκη. Η αλλαγή, από Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου σε ανώνυμη εταιρία, την Helexpro - ΔΕΘ Α.Ε. ήταν κι αυτή επιβεβλημένη και έγινε το 1977, πολύ πριν από τις περιβόητες ιδιωτικοποιήσεις του καιρού μας, για να μπορέσει ο Οργανισμός ν' αποκτήσει ευελιξία και αποδοτικότητα, όπως αρμόζει σ' έναν τεράστιο καθεδρικό ναό του καταναλωτισμού και της προόδου.

Η άποψη του Ουμπέρτο Εκο

Ο διάσημος Ιταλός καθηγητής και συγγραφέας Ουμπέρτο Εκο, έχοντας επισκεφθεί κάποιες γενικές διεθνείς εκθέσεις, σημείωσε, πριν από είκοσι και πάνω χρόνια, τις εντυπώσεις του που πάντοτε παρουσιάζουν ενδιαφέρον, δίνοντας τη δική του ερμηνεία.

«Άλλο είναι, -παρατηρεί ο Εκο-, να μπει κανείς σε μια διεθνή έκθεση σαν επιχειρηματίας (σ' αυτόν η Εκθεση δε λέει ψέματα, τον προσφέρει τη δυνατότητα να βρει αυτό που ψάχνει, τον πλησιάζει, τον κατακτά ελκυστικά: είναι τουλάχιστον τόσο τίμια, όσο τίμιος μπορεί να είναι ο εμπορικός ανταγωνισμός σε μια ελεύθερη οικονομία), και άλλο είναι να πάει σαν απλός θεατής, (όπως οι περισσότεροι επισκέπτες για τους οποίους αυτού του είδους οι εκθέσεις είναι σαν μεγάλα λαϊκά πανηγύρια).

Αν, -όπως έλεγε ο Μαρξ-, ο πλούτος της κοινωνίας στην οποία επικρατεί ο καπιταλιστικός τρόπος παραγωγής, έχει τη μορφή μιας τεράστιας συλλογής εμπορευμάτων, τότε οι γενικές διεθνείς εκθέσεις είναι οι ναοί στους οποίους αυτά τα εμπορεύματα χάνουν κάθε πραγματική επαφή με τη χρηστική τους αξία για να γίνουν απλά συνδηλωτικά σημεία με μεγάλη συγκινησιακή φόρτιση. Σχεδόν χάνουν τη συγκεκριμένη ατομικότητά τους για να γίνουν κάτι σαν ωδή στην πρόοδο, ύμνος στην αφθονία και τη χαρά της κατανάλωσης και της παραγωγής.

Όμως, μια έκθεση αυτού του είδους έχει και έναν άλλο σκοπό. Γιατί τα εμπορεύματα εκθέτονται για να πουληθούν.

Κατά τη λειτουργία της Helexpro - ΔΕΘ οι κομματικές αντιθέσεις εξαφανίζονται. Ο πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ κ. Ανδρέας Παπανδρέου επεξεργάζεται δώρο του προέδρου της ΔΕΘ κ. Αλεξάνδρου Μπακατσέλου. Η κυρία Δήμητρα Λιάνη - Παπανδρέου παρατηρεί.

Είναι σημεία μιας ακαθόριστης επιθυμίας, αλλά είναι επίσης και αντικειμενικοί όροι μιας επιθυμίας σαφούς και καθορισμένης. Το τεράστιο πλήθος αντικειμένων που συγκεντρώνονται σ' αυτή μας φέρνει στο νου την «κοινωνιολογία των αντικειμένων»...

Αντικείμενα

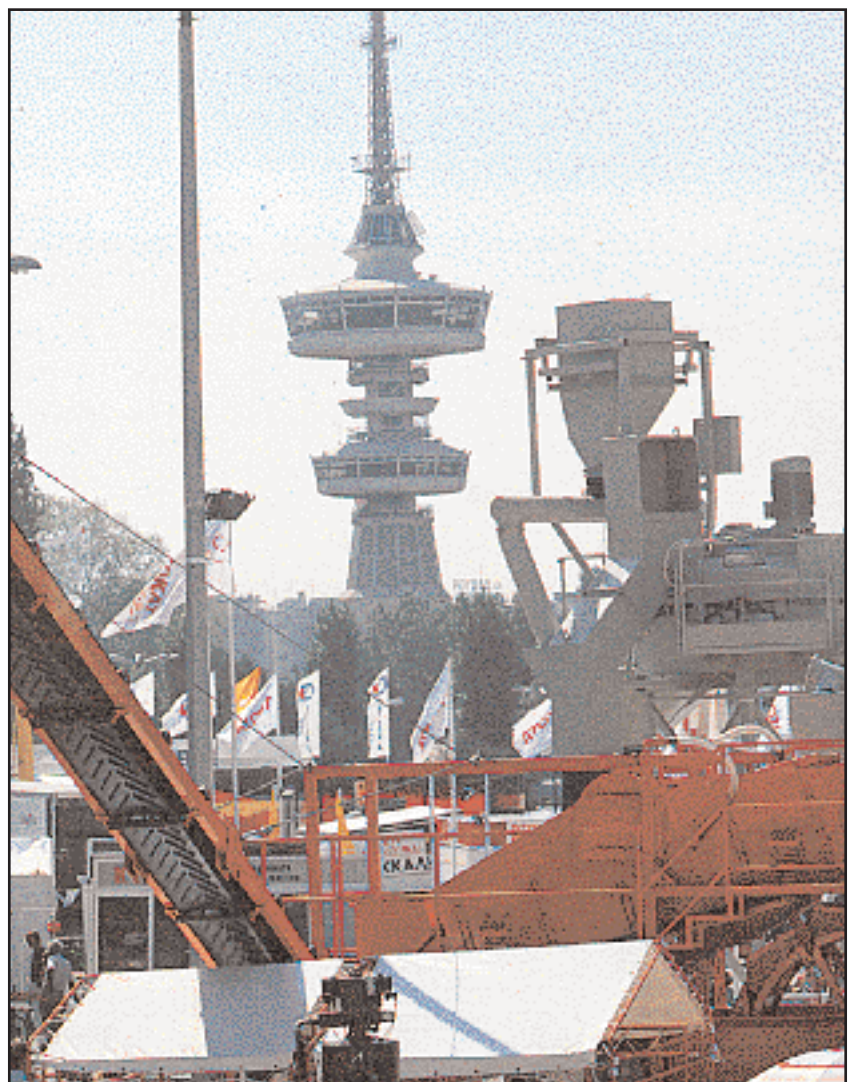
Αλλά, μια κοινωνιολογία (ή μια σημειολογία) των αντικειμένων απαιτεί να τα εξετάσουμε μέσα στο συγκεκριμένο σύστημα της κοινωνίας που τα δημιουργεί και τα φιλοξενεί, να τα δούμε επομένως σαν γλώσσα που μιλιέται και ακούγεται, και της οποίας προσπαθούμε να ανακαλύψουμε το σύστημα των κανόνων.

Εδώ, αντίθετα, τα αντικείμενα φαίνονται παραταγμένα όπως τα λήμματα ενός λεξικού, ή καλύτερα όπως τα μέρη του λόγου μιας παραδοσιακής γραμματικής: τα ρήματα με τα ρήματα, τα επιρρήματα με τα επιρρήματα, τα επίπλα με τα επίπλα, τα τρακτέρ με τα τρακτέρ. Δεν θα πρέπει να συμπεράνουμε ίσως ότι αυτή η συλλογή αντικειμένων αφήνει πραγματικά ελεύθερο τον επισκέπτη γιατί δεν τον επιβάλλει μια λογική συσσώρευσης αντικειμένων και του επιτρέπει να τα δει με ψυχρό μάτι, να επιλέξει;

Δυστυχώς όχι. Το ιδεολογικό μήνυμα μιας έκθεσης εμφανίζεται μόνο με μια δεύτερη ματιά, όταν έχουμε σχεδόν μπει στο παιχνίδι προσέλκυσης που αυτή ετοιμάζει.

Δύο κατηγορίες

Τα αντικείμενα στις εκθέσεις είναι
Συνέχεια στην 13η σελίδα

Βαριά μηχανήματα σε μια από τις πρόσφατες διοργανώσεις. Σύμφωνα με τη γνώμη του Ουμπέρτο Εκο, ο απλός επισκέπτης τα θεωρεί «άσχημα» και πείθεται ότι δεν τα θέλει.

Επίσκεψη του τότε πρωθυπουργού Κων/νου Καραμανλή και της συζύγου του σε μια από τις πρώτες μεταπολεμικές ΔΕΘ.

Πρώτη μεταπολεμική (16η από της ιδρύσεώς της) ΔΕΘ το 1951.

Γραφιστική σύνθεση του Γιάννη Σβορώνου για το λεύκωμα της 23ης ΔΕΘ (1958).

Τα έντυπα που κρατάει η κυρία προκαλούν το ενδιαφέρον του τότε πρωθυπουργού Κωνσταντίνου Καραμανλή κατά την επίσκεψή του σε μια από τις πρώτες μεταπολεμικές ΔΕΘ.

Ο τότε βασιλεύς Παύλος χαιρετά κορασίδα επιδείξασα επιμέλειαν εις την υφαντικήν τέχνην εις μίαν των πρώτων μεταπολεμικών διοργανώσεων της Διεθνούς Εκθέσεως.

Εγκαίνια σε μια από τις πρώτες μεταπολεμικές ΔΕΘ. Διακρίνονται από τα δεξιά: Αλέξανδρος Παπάγος, Κων. Καραμανλής, Παναγιώτης Κανελλόπουλος.

Ο Στυλιανός Παττακός (δίπλα του ο Οδ. Αγγελής) επισκέπτεται τη ΔΕΘ το 1970. («Και γέλωσ οδόντων αναγγέλλει τα περί αυτών», που έλεγαν και οι αρχαίοι).

Συνέχεια από την 9η σελίδα

δύο κατηγοριών. Τα «ωραία» επιθυμητά και σχεδόν όλα προσιτά. Πρόκειται για πολυθρόνες, φωτιστικά, χαλιά, ποτά, κρις κροαφτ, πισίνες. Στον επισκέπτη αρέσουν και θα ήθελε να τα έχει. Ίσως δεν μπορεί να αγοράσει αμέσως κρις κροαφτ, αλλά μπορεί να φανταστεί τη μακρονη δυνατότητα, μια μέρα, ποιος ξέρει, να το αγοράσει και αυτό. Ενα μόνο πράγμα δεν επιθυμεί: να συσσωρευτεί αντικείμενα ενός μόνο είδους. Μπορεί να θέλει ένα σταχτοδοχείο, όχι εκατό σταχτοδοχεία, μια λαστιχένια βάρκα, όχι χίλιες. Έτσι η επιθυμία του είναι έντονη αλλά όχι αγχώδης, η ικανοποίησή της μπορεί να αναβληθεί, αλλά οι δυσκολίες που παρουσιάζει δεν δημιουργούν ποτέ το δράμα του απραγματοποίητου. Αν προσέξουμε καλά όλα αυτά τα «ωραία» αντικείμενα, είναι όλα καταναλωτικά αγαθά.

Επειτα υπάρχουν τα άλλα. Είναι τα «άσχημα» γιατί είναι γερανοί, μπετονιέρες, τόρνοι, εκσκαφείς, υδραυλικές πρέσες (στην πραγματικότητα είναι ωραϊότατα, πιο ωραία από τα προηγούμενα, αλλά ο επισκέπτης δεν το ξέρει). Μια και είναι άσχημα και άβολα, είναι ανεπιθύμητα, εκτός των άλλων και γιατί δεν καταλαβαίνει κανείς αμέσως τη λειτουργικότητά τους: βλέπει ρόδες που γυρίζουνε στον αέρα, βραχίονες που πηγαυοέρονται χωρίς να κινούν τίποτα. Είναι απρόσιτα, αλλά ο επισκέπτης δε στεναχωριέται γι' αυτό.

Ξέρει ότι ακόμη και αν μπορούσε να αγοράσει μια εργαλειομηχανή, δε θα τον χρησίμενε. Γιατί αυτά τα αντικείμε-

να, αντίθετα με τα άλλα, χρησιμεύουν μόνο αν είναι πολλά μαζί. Χίλια σταχτοδοχεία είναι άχρηστα, χίλιες εργαλειομηχανές κάνουν ένα μεγάλο εργοστάσιο.

Στο τέλος της περιήγησης ο κοινός επισκέπτης πιστεύει ότι διάλεξε. Επιθυμεί τα ωραία, προσιτά και μη συσσωρευσιμα και αποκρούει τα άσχημα και συσσωρευσιμα (αλλά απρόσιτα). Στην πραγματικότητα δεν διάλεξε: απλώς δέχθηκε να είναι καταναλωτής μια και δεν μπορεί να είναι ιδιοκτήτης μέσων παραγωγής. Αλλά νιώθει ευχαριστημένος. Αύριο θα δουλέψει περισσότερο για να μπορέσει μια μέρα ν' αγοράσει πολυθρόνες και ψυγεία. Θα δουλέψει στον τόρνο που δεν είναι δικός του, γιατί αυτός ο ίδιος (η έκθεση του το απέδειξε) δεν τον θέλει».

Σωκράτης

Ανεξάρτητα, βέβαια, από το αν συμφωνούμε ή όχι με τις απόψεις του διάσημου σημειολόγου, σχετικά με τον μεγάλο αριθμό των καταναλωτικών αγαθών που παρουσιάζονται σε μια γενική εμπορική έκθεση, θα μπορούσαμε να θυμηθούμε και τη ριζοσπαστικότερη άποψη του Σωκράτη. Ο μεγάλος φιλόσοφος περπατώντας κάποτε στους δρόμους της αθηναϊκής αγοράς και βλέποντας το μέγα πλήθος των κάθε είδους αντικειμένων που περίμεναν τους αγοραστής, ακούστηκε να φωνάζει: «Πω, πω, πόσα πολλά πράγματα υπάρχουν που μου είναι απολύτως άχρηστα...!».

Η Helexpro-ΔΕΘ σήμερα

Αποτελεί έναν πραγματικό καθρέφτη της ελληνικής οικονομίας αλλά και της ζωής της χώρας

ΣΤΟΝ κόσμο μας, όμως, και όσο η πιθανότητα «να κυβερνήσουν οι φιλόσοφοι ή να φιλοσοφήσουν οι κυβερνώντες» δεν παύει να απομακρύνεται συνεχώς, οι διεθνείς εκθέσεις είτε γενικές είτε κλαδικές θα διατηρούν το σημαντικό τους ρόλο.

Σήμερα, η HELEXPRO - ΔΕΘ Α.Ε. είναι ο επίσημος οργανωτής διεθνών εκθέσεων, συνεδρίων και πλήθους άλλων εκδηλώσεων. Προσπαθεί, πολυπρόσωπος και αρκούντως γραφειοκρατικός, να αντιμετωπίσει τις γνωστές, αλλά και τις πρωτοφανείς ανάγκες που δημιουργούν κάθε μέρα οι εξελίξεις στη Βαλκανική, αλλά και στον κόσμο ολόκληρο.

Διοργάνωση

Διοργανώνει τη Γενική Εκθεση του Σεπτεμβρίου (όταν για λίγες μέρες η Θεσσαλονίκη νιώθει πραγματική συμπρωτεύουσα), αλλά και πολλές κλαδικές στη διάρκεια ολόκληρου του χρόνου. Επεκτείνει ή τουλάχιστον προσπαθεί και σχεδιάζει να επεκτείνει τις δραστηριότητές της και έξω από τις εγκαταστάσεις της (Ηπειρος - Θράκη - Κύπρος - Βουλγαρία), ενώ ταυτόχρονα διοργανώνει ή συνδιοργανώνει και πλήθος συνέδρια και πολιτιστικές εκδηλώσεις.

Στις αρχές της δεκαετίας του '60, όπως κάθε πετυχημένος «μεγαλέμπορος», αποφάσισε πως είχε έρθει η ώρα να ασχοληθεί και με τον πολιτισμό. Για να είμαστε, όμως, δίκαιοι, θα πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι οι πολιτιστικές - καλλιτεχνικές ανησυχίες του «εμπόρου» εκδηλώθηκαν πολύ πριν εμφανιστούν στον πάτριον ορίζοντα οι χορηγοί (σπόνσορες) των ημερών μας.

Βέβαια, σε μέρες δύσκολες σαν αυτές που ζούμε τα τελευταία χρόνια, σ' έναν μεγάλο κρατικό οργανισμό δεν θα ήταν δυνατό να είναι όλα ρόδινα κι ωραία. Όταν, μάλιστα, όπως συνηθίζει να επαναλαμβάνει ένα από τα παλιότερα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, εκπρόσωπος των επαγγελματιών, η έκθεση είναι μια μεγάλη αγελάδα από την οποία, επειδή ανήκει σε όλους, όλοι προσπαθούν να την αρμέξουν (και λίγο πολύ τα καταφέρνουν), χωρίς κανένας να φροντίζει να την ταΐσει.

Οργανισμός

Η ΔΕΘ, λοιπόν, είναι κτήμα των Θεσσαλονικέων και όλων των Ελλήνων. Σωστά. Είναι ένας κρατικός, υπερκομματικός οργανισμός. Πολύ σωστά. Συνεπώς, υφίσταται και όλα τα δεινά που ταλανίζουν τον κρατικό μηχανισμό.

Στη διάρκεια των τελευταίων 15 χρόνων (προσοχή, πάντοτε ανεξάρ-

Τέχνη και πολιτισμός. Η ωραία σύνθεση των Κατζουράκη-Carabott συμπεριλαμβάνεται στο πολυτελές άλμπουμ με αφίσες της ΔΕΘ.

τητα από τις εναλλαγές των κομμάτων στην εξουσία ή ίσως και εξαιτίας τους) γιγαντώθηκε δημοσιοϋπαλληλικά με πρώτη συνέπεια την πασίγνωστη σύγχυση μεταξύ παραγωγής και παραγωγικότητας. Ένας επίσημος οργανωτής διεθνών εκθέσεων, διεθνών συνεδρίων και διεθνών πολιτιστικών εκδηλώσεων, με ποσοστό γλωσσομάθειας των εργαζομένων μικρότερο από το 5%, λογικό είναι να παρουσιάζει δυσλειτουργίες. Όπως εντυπωσιακό παραμένει και το γεγονός ότι κατά την πρόσφατη διοργάνωση εκδρομής στην Παγκόσμια Εκθεση της Σεβίλλης, οι μισοί από τους εκδρομείς έβγαλαν διαβα-

τήριο για πρώτη φορά στη ζωή τους.

Προοπτικές

Το μέλλον, σίγουρα, θα είναι γεμάτο προβλήματα που θα απαιτούν άμεσες, έστω και επώδυνες, λύσεις. Αν όμως το χιούμορ, η αυτοειρωνεία και το αθάνατο πνεύμα της «ελληνικής καζούρας», αποτελούν, όπως πολλοί πιστεύουν, δείγμα υγείας και δύναμης, τότε η HELEXPRO- ΔΕΘ μπορεί να αισιοδοξεί.

Με βάση την πανάρχαια πεποίθηση ότι η θεά Αφροδίτη είχε θαυμάσια συνεργασία με τον Κερδώο Ερμή (στο κάτω-κάτω παλιότερα η Εκθεση

ήταν Ερωτας), μια πρόσφατη έρευνα μεταξύ των εργαζομένων όλων των βαθμίδων ανέβασε τα ποσοστά μοιχείας στο καθόλου ευκαταφρόνητο 47%! Και, ακόμη, όταν τα τελευταία χρόνια διαπιστώθηκε ότι ολόκληρη η δυτική πλευρά των γραφείων διοίκησης είχε καταληφθεί από φαλακρούς, το γεγονός σχολιάστηκε με ποικίλους τρόπους (ανάλογα με την αποδοχή ή όχι των απόψεων που υποστήριξε ο Σινέσιος στο «Φαλάκρας Εγκώμιον») και οδήγησε σε θετικά συμπεράσματα.

Μόνη παραφωνία η διαπίστωση ότι ποτέ η Εκθεση δεν αξιώθηκε να έχει φαλακρό πρόεδρο!

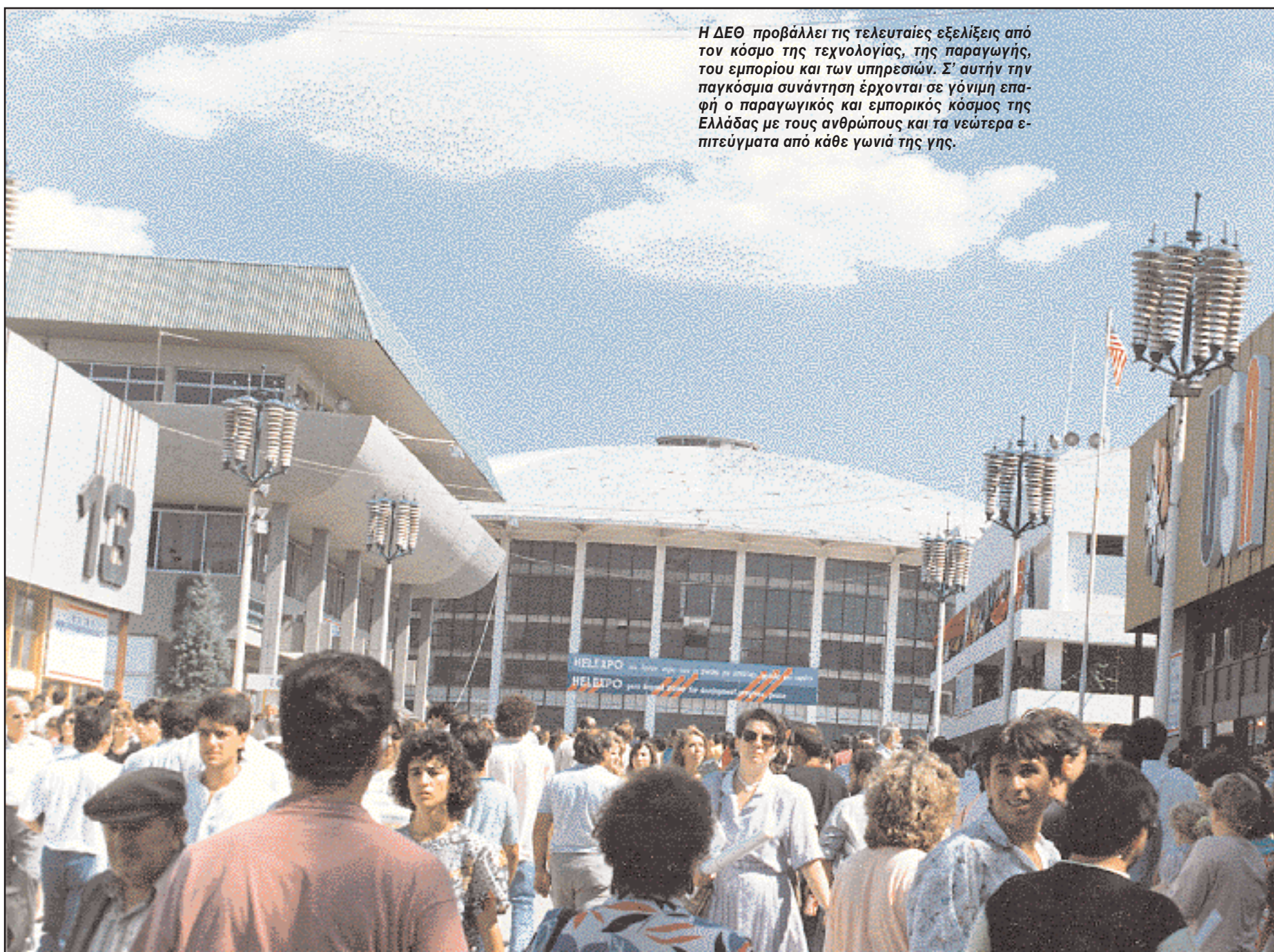

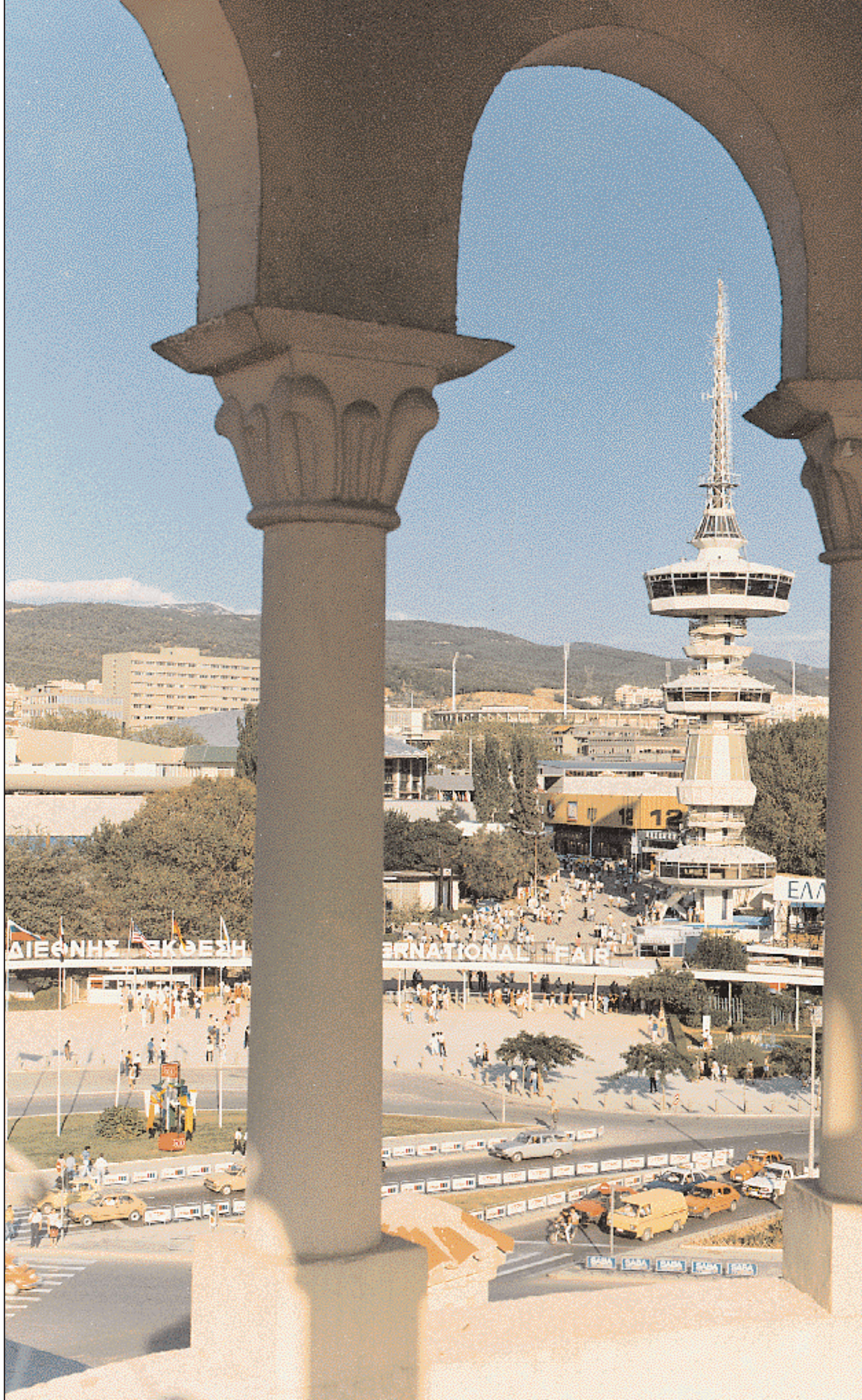
Μερική άποψη των σύγχρονων εγκαταστάσεων της ΔΕΘ από την πύλη της ΧΑΝΘ (πάνω). Συνωστισμός επισκεπτών σε μία από τις πρόσφατες διοργανώσεις (κάτω).

Η ΔΕΘ προβάλλει τις τελευταίες εξελίξεις από τον κόσμο της τεχνολογίας, της παραγωγής, του εμπορίου και των υπηρεσιών. Σ' αυτήν την παγκόσμια συνάντηση έρχονται σε γόνιμη επαφή ο παραγωγικός και εμπορικός κόσμος της Ελλάδας με τους ανθρώπους και τα νεότερα επιτεύγματα από κάθε γωνιά της γης.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού

Ιδρύθηκε το 1961 με σκοπό να προσφέρει
την ευκαιρία σε νέους καλλιτέχνες να γίνουν γνωστοί

Τρεις βραβευμένοι ερμηνευτές στο 9ο ΦΕΤ, 1970. Από αριστερά: Πάνος Κόκκινος, Γιάννης Βογιατζής, Τώνης Στρατής.

ΤΟ ΧΕΙΜΩΝΑ του 1961 η Ελληνική Μουσική Εταιρία πρότεινε στη ΔΕΘ τη συνδιοργάνωση ενός Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού. Η πρόταση, όπως φάνηκε αργότερα, ήταν υστερόβουλη. Η έκθεση, ένας οργανισμός άσχετος με τα όσα, σημαντικότερα, συνέβαιναν τότε στο χώρο του τραγουδιού, διέθετε την οικονομική επιφάνεια που θα εξασφάλιζε την επιτυχία της διοργάνωσης.

Οργάνωση

Χαρακτηριστική είναι η εισήγηση του τότε προέδρου Γιώργου Γεωργιάδη προς το Διοικητικό Συμβούλιο της Διεθνούς Εκθέσεως.

«Το Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού καθώς και η Εβδομάδα Ελληνικού Κινηματογράφου δεν είναι εις τα πλαίσια των σκοπών της ΔΕΘ, αλλά, ως αφορώντα κυρίως την πόλιν της Θεσσαλονίκης, θα έπρεπε άλλος οργανισμός, πλην της ΔΕΘ, να αναλάβει την οργάνωσιν αυτών. Δυστυχώς όμως, μέχρι σήμερα, δεν επεδείχθη ουδαμώθεν τιοιαύτη προθυμία και, διά να μη χαθή η διδομένη ευκαιρία, καλόν θα ήτο να το αναλάβη επί του παρόντος η ΔΕΘ, διότι τούτο, συντελούμενον εις τον χώρο της Εκθέσεως και κατά την περίοδον της επιδεί-

ξεως της ΔΕΘ, θα συμβάλη οπωσδήποτε εις την επιτυχίαν αυτής».

Από τότε, από εκείνο το «επί του παρόντος», πέρασαν τριάντα τρία χρόνια!

Το Φεστιβάλ Τραγουδιού, λοιπόν, όχι μόνο μακροημέρευσε, αλλά και ορισμένες, τουλάχιστον, από τις παλιότερες διοργανώσεις του, δικαιολόγησαν απόλυτα το σκεπτικό της ίδρυσής του: να δοθεί, δηλαδή, η ευκαιρία σε νέους κυρίως καλλιτέχνες, συνθέτες, στιχουργούς, ερμηνευτές, να γίνουν γνωστοί.

Βέβαια, ένας «θεσμός», όπως αποκαλούν το Φεστιβάλ οι φίλοι του, δεν θα ήταν δυνατό να διανύει την τέταρτη δεκαετία της ζωής του, σημειώνοντας μόνο επιτυχίες. Κι ούτε θα ήταν δυνατό να έχει κανείς την απαίτηση να διαγωνίζονται, κάθε Σεπτέμβρη, μόνο αριστουργηματικές συνθέσεις. Παρά, λοιπόν, τα όποια προβλήματα και με δεδομένη την άποψη ότι η αναζήτηση ψεγαδιών, ιδιαίτερα αναδρομικά, είναι έργο άχαρο και μικρόψυχο, θα μπορούσαμε να πούμε ότι οι Θεσσαλονικείς, αλλά και πολλοί άλλοι θεατές-ακροατές απ' όλη τη χώρα, συνεχίζουν να αγαπούν τη διοργάνωση και να τη στηρίζουν με κάθε τρόπο.

Ζωή Κουρούκλη, 2ο ΦΕΤ, 1963.

Ρένα Κουμιώτη. Πρώτη εμφάνιση στο ΦΕΤ (11ο, 1972).

Γιάννης Πετρόπουλος. Α' Βραβείο στο 10ο ΦΕΤ (1971) με τη σύνθεση του Γιώργου Μαυρομουστάκη «Παλιό καρόνι».

Δημήτρης Κοντολάζος, Α' Βραβείο στο 12ο ΦΕΤ με τον «Μπαρμπαλιά». Συνθέτης Πέτρος Ζέρβας - Στιχουργός Δημήτρης Καραστάθης (1973).

Αριστερά: 5ο ΦΕΤ, 1966. Παρουσιαστής: Αλκης Στέας. Δεξιά: Νέοι καιροί, νέος τρόπος ερμηνείας - εμφάνισης. Συγκρότημα ελαφράς ελληνικής μουσικής σε μια από τις τελευταίες διοργανώσεις του Φεστιβάλ Ελληνικού Τραγουδιού.

Διεθνείς Μουσικές Ημέρες

Η ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ αποτελεί αναμφίβολα μια θαυμάσια προσφορά της ΔΕΘ στους φίλους της καλής μουσικής, όχι μόνο στη Θεσσαλονίκη αλλά και (από το 1982) σε πλήθος επαρχιακά κέντρα της Βόρειας Ελλάδας.

Από τη σχετική έρευνα του Βασιλη Παπαβασιλείου, αντιγράφουμε:

«Το 1969, τρεις Θεσσαλονικείς μουσικοί, πολύ νέοι τότε, η Δόμνα Έννουχίδου, ο Αλκης Μπαλτάς και ο Βύρωνας Φιδετζής, με πρωτοβουλία τους και με την πλήρη οικονομική, οργανωτική και διοικητική στήριξη της ΔΕΘ, οργάνωσαν την Πρώτη Μουσική Εβδομάδα Νέων Καλλιτεχνών».

Σήμερα οι τρεις πρωτεργάτες είναι καταξιωμένοι καταλιτέχνες και η πρώτη σεμνή εβδομάδα μεγάλωσε σε διάρκεια έγινε «Διεθνείς Μουσικές Ημέρες» και χρόνο με το χρόνο βελτιώνεται αδιάκοπα.

Θαυμάσια συγκροτήματα, ελληνικά και ξένα, ακόμη και διεθνούς επιπέδου μετατρέπουν το πρόγραμμα των εκδηλώσεων σε πραγματική πανδαισία.

Από το 1991 η ΔΕΘ διοργανώνει παράλληλα και τον Πανελλήνιο Διαγωνισμό για «Ντοού» βιολί και πιάνο, δίνοντας έτσι τη δυνατότητα σε νεαρούς μουσικούς να πραγματοποιήσουν τις πρώτες «επίσημες» εμφανίσεις τους.

Η Ηλεκτρο-ΔΕΘ, βέβαια, δεν περιορίζει τις δραστηριότητές της μόνο στο πλαίσιο των οργανωμένων εκδηλώσεων. Θαυμάσιες εντυπώσεις άφησαν και οι καλλιτέχνες του συγκροτήματος «GHETONIA» (Γειτονιά) από τις ελληνόφωνες περιοχές της Κάτω Ιταλίας όταν φιλοξενήθηκαν στο ραδιοφωνικό σταθμό της (1993).

«Μικρές Αφροδίτες» του Η. Κούιουραου (1963).

Β. Ζουμπουλάκη - Π. Αλεξάντερ - Τ. Βουδής - Η. Ρίζος και «Οχι, κύριε Τζόνσον» (1965).

12ο ΦΕΚ και «Τι έκαως»

Φεστιβάλ Κινηματογράφου,

Η 7η Τέχνη στη Διεθνή Εκθεση Θεσσαλονίκης

Η ΕΝΑΣΧΟΛΗΣΗ της HELEXPO - ΔΕΘ με την 7η Τέχνη και με τον ελληνικό κινηματογράφο ειδικότερα, άρχισε το 1960 με τη διοργάνωση της πρώτης εκδήλωσης που, τότε, είχε το σεμνό τίτλο Εβδομάδα Ελληνικού Κινηματογράφου.

Ανθρωποι με γνώση του αντικειμένου προσπάθησαν να δημιουργήσουν τις προϋποθέσεις για μια ετήσια διοργάνωση που θα αποτελούσε, κατά κάποιον τρόπο, τον καθρέφτη της ελληνικής κινηματογραφίας και, ταυτόχρονα, θα βοηθούσε κατά το δυνατό τη ντόπια παραγωγή.

Έτσι, τα πρώτα χρόνια, στις αίθουσες της Εβδομάδας, που στη συνέχεια εξελίχθηκε σε κανονικό Φεστιβάλ, προβλήθηκαν τα έργα πολλών γνωστών δημιουργών, σκηνοθετών, μουσικών, οπερατέρ, φωτογράφων και ηθοποιών.

Παράλληλα, το πλατύ κοινό συμμετέχει σχεδόν με φανατισμό και οι εκρήξεις της περήφνης «γαλαρίας» που εκδήλωνε τις απόψεις της με τρόπο εξαιρετικά θορυβώδη, έχουν αφήσει εποχή.

Φυσικά, όπως και το Φεστιβάλ Τραγουδιού, μια διοργάνωση που διανύει και αυτή την τέταρτη δεκαετία του βίου της δεν θα ήταν δυνατόν να έχει προκαλέσει μόνο επαινούς και χειροκροτήματα. Πλήν, όμως, και κανένας, δεν θα μπορούσε να έχει την απαίτηση κάθε χρόνο το πρόγραμμα να περιλαμβάνει μόνον αριστουργήματα.

Δεν θα ήταν σκόπιμο να παραθέσουμε τον μακρύ κατάλογο των εκατοντάδων ταινιών που προβλήθηκαν

στη διάρκεια τριάντα τριών ολόκληρων χρόνων. Θα ήταν, απλούστατα, ο κατάλογος των μικρών ή μεγάλων επιτυχιών ή αποτυχιών της ελληνικής κινηματογραφίας.

Από το 1972 καθιερώνεται και το Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου, στο οποίο συμμετέχουν δεκάδες χώρες. Η διοργάνωση, που είναι αναγνωρισμένη από τη Διεθνή Συνομοσπονδία Ενώσεων Παραγωγών Κινηματογράφου δίνει στη Θεσσαλονίκη τη δυνατότητα να γνωρίζει κάθε φθινόπωρο την κοσμοπολίτικη ατμόσφαιρα των ξένων φεστιβάλ και στο ευρύ κοινό να θαυμάζει από κοντά τις μεγάλες μορφές της οθόνης όπως η Ρίτα Χέιγουορθ, ο Φρανκ Κάπρα, ο Χένρι Χάταγουέι, ο Μάουρο Μπολονίνι, η Λέσλι Καρόν, ο Τρέβορ Χάουαρντ, ο Αντονι Κουίν, ο Κλάους Κίνσκι, ο Χαρστ Μπούχολτς, η Τζόαν Φοντέν και πολλοί άλλοι.

Η λειτουργία του Διεθνούς Φεστιβάλ διεκόπη το 1981, όταν διοργανώθηκε για τελευταία φορά με το σκεπτικό να μετατραπεί σε καθαρά ευρωπαϊκό.

Για το αφιέρωμα στην HELEXPO-ΔΕΘ εκτός από τα ποικίλα ειδικά έντυπα, χρησιμοποιήθηκαν ακόμη και τα βιβλία.

● ΕΒΛΙΑ ΤΣΕΛΕΜΠΙ, Ταξίδι στην Ελλάδα, λογοτεχνική, απόδοση Νίκος Χειλαδάκης, εκδόσεις ΕΚΑΤΗ.

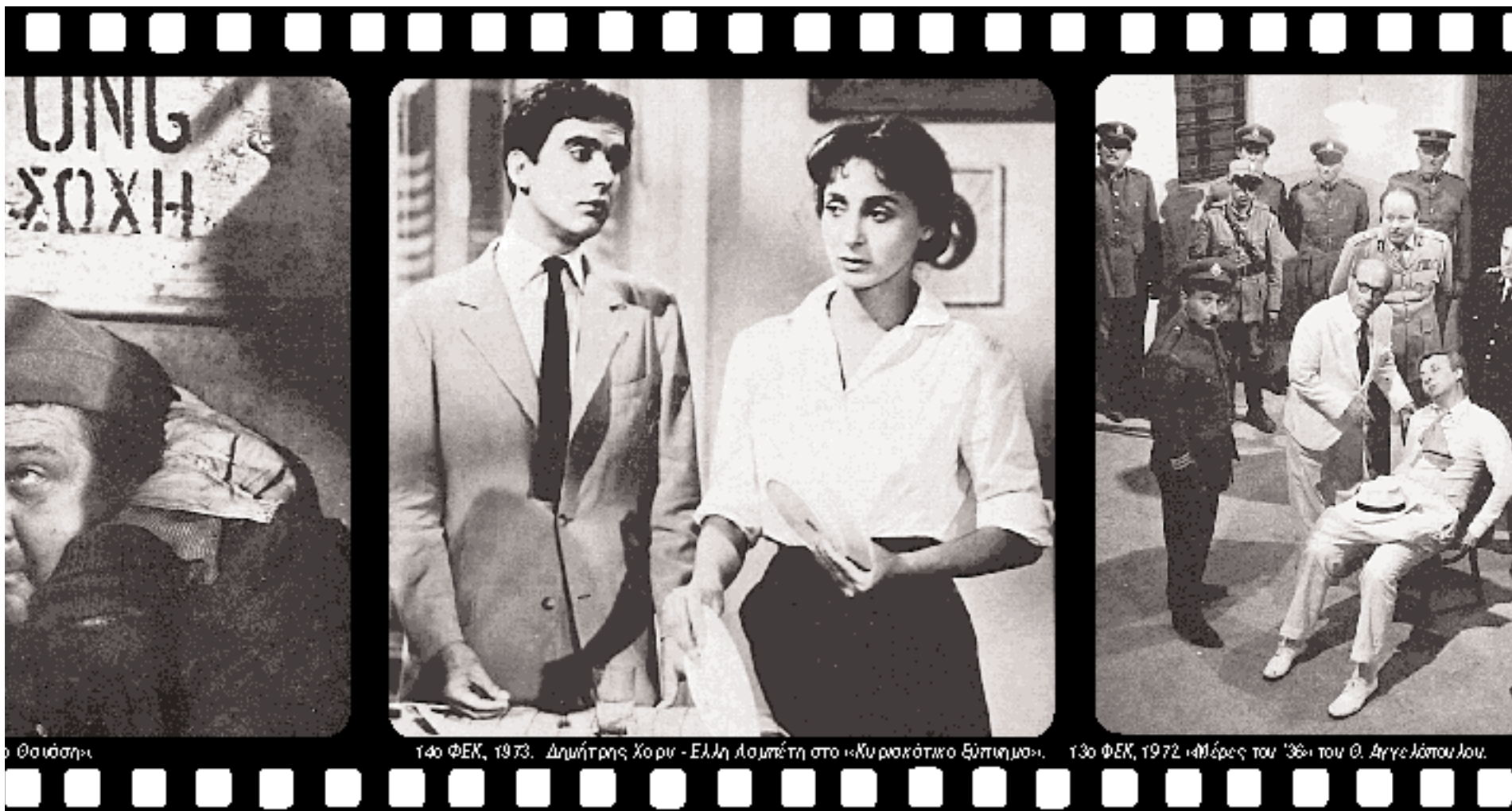
● UMBERTO ECO, Η σημειολογία στην καθημερινή ζωή, μετάφραση Αντώνης Τσοπάνογλου, εκδόσεις Μαλλιάρης-Παιδεία.

● ΝΙΝΑ ΚΟΚΚΑΛΙΔΟΥ ΝΑΧΜΙΑ, Μια μικρή πόλη στην καρδιά της μεγαλούπολης, έκδοση HELEXPO-ΔΕΘ.

Τους ευχαριστούμε όλους.

13ο ΦΕΚ, 1972. Στα θεωρεία: Τζένη Καρέζη, Κώστας Καζάκος, Διονύσης Παπαγιαννόπουλος.

Θαϊάση.

14ο ΦΕΚ, 1973. Δημήτρης Χορν - Ελλη Λοιπέτη στο «Κυριακάτικο Ξύπνημα».

13ο ΦΕΚ, 1972 «Μέρες του '36» του Θ. Ανγκελίπουλου.

Ελληνικό και Διεθνές

Αριστερά: 3ο Διεθνές Φεστιβάλ Κινηματογράφου. Στα θεωρεία: Μελίνα Μερκούρη - Ζυλ Ντασσέν (1974). Δεξιά: 13ο Φεστιβάλ Ελληνικού Κινηματογράφου (1972). Στα θεωρεία ο αξέχαστος Μάνος Χατζιδάκις.

Ορνίθες και Κότες

Από τον ΘΟΚ στην Επίδαυρο και το ΚΘΒΕ στο Δίον

Του Σπύρου Παγιατάκη

ΘΕΛΩ να το διευκρινίσω από την αρχή ώστε να μη δημιουργηθούν ενδεχομένως εσφαλμένες εντυπώσεις. Δεν πάω να κάνω τον ευφυολόγο με τον παραπάνω τίτλο. Η τύχη τόφερε να κυριολεκτώ!

Είδα φέτος το καλοκαίρι δύο διαφορετικές παραστάσεις των «Ορνίθων» του Αριστοφάνη. Την πρώτη –την καλή– στην Επίδαυρο από τον Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου και την άλλη στο μακεδονικό αρχαίο θέατρο του Δίου στο πλαίσιο του 23ου Διεθνούς Φεστιβάλ Ολύμπου. Κι όπως κάθε παγκόσμια εκδήλωση που σέβεται το κύρος της οφείλει να μεταφράζει τα έργα που παρουσιάζει και σε –τουλάχιστον– μια ξένη γλώσσα, έτσι και οι αριστοφανικοί Ορνίθες του Κ.Θ.Β.Ε. εμφανίστηκαν στο Δίον ως... The Hens (Οι Κότες).

Έτσι τουλάχιστον το διάβασαν μεταφρασμένο οι μη κατέχοντες την ελληνική στο –βαρύτιμο– πρόγραμμα των εκδηλώσεων...

Μικρό το κακό, μια και –στη συγκεκριμένη περίπτωση– το «The Hens» ταίριαζε καλύτερα στην κατά Ανδρέα Βουτινά διδασκαλία. Γιατί δεν ήταν μόνο η έκπτωση κάθε έννοιας καλαισθησίας, η αίσθηση να βλέπεις το κωμικό να εκβιάζεται (και ενίοτε να βιάζεται κιόλας), δεν ήταν η αυθαιρεσία μιας καμποτινικής επιδειξιμανίας, όλα όσα παρέπεμπαν σε κομφούζιο κοτετσιού. Αυτό που ενοχλούσε ιδιαίτερα ήταν η ολοφάνερη τάση του σκηνοθέτη να φθηνώνει, να υποβιβάζει και μάλιστα με ευτέλεια εν είδει drag show, κείμενα και καταστάσεις οι οποίες –όπως και να το κάνουμε– έχουν τη δική τους, τη πολύ σημαντική ιστορία.

Πρός Θεού, δεν εννοώ πως ο Α.Β. δεν σεβάστηκε το «πνεύμα και το γράμμα» του Αριστοφάνη. Δεν είναι αυτό. Αλλωστε ο γνωστότερος κωμικός συγγραφέας της αρχαιότητας φυσικά και δεν βρίσκεται υπεράνω κάθε υποψίας και πάσας κριτικής.

Έχει χαρακτηριστεί «εχθρός της Δημοκρατίας» (Albin Lesky), «αφελής δημοκράτης» (Κώστας Γεωργουσόπουλος), ή και άκρως συντηρητικός «ιδιαίτερα σε θέματα που αφορούν σε αποκλίσεις από το φυσιολογικό έρωτα» (Ν.Γ. Μπούρας).

Ομως κανένας –μέχρι σήμερα– δεν τον αναποδογυρίζει βγάζοντας το μέσα έξω σαν κάλτσα, απλώς και μόνο επειδή αρνείται να τον πλησιάσει με δέος. «Διαβάζω τα έργα του Αριστοφάνη σαν να έχουν γραφεί στις μέρες μας... Δεν τα διαβάζω με δέος. Το δέος είναι ένα επικίνδυνο συναίσθημα» δηλώνει στο πρόγραμμα ο σκηνοθέτης, ο οποίος επίσης ε-

ξομολογείται πως οδηγείται «... από μια λογική πουλιού και όχι από τη λογική να ερεθίσω το κοινό...». Αυτό συμβαίνει, για παράδειγμα όταν παρουσιάζει την αριστοφάνεια Αηδόνα «... όχι με τα κριτήρια των ανθρώπων, αλλά με των πουλιών». Ο,τι κι αν θέλει να πει μ' αυτό.

Τέλος πάντων. Ο αενάως αυτοδιαφημιζόμενος Α. Βουτινάς ακάρωσε μια θολή, ακαλαίσθητη, ακαταλαβίστικη, εξυπνακίστικη παράσταση όπου ο θεατής συνέχεια αναρωτιέται τι συμβαίνει –και γιατί– ενώ ελάχιστες είναι οι ευκαιρίες που του προσφέρονται για αληθινή ψυχαγωγία.

Μια κακή παράσταση η οποία καταποντίζει ακόμα και την καλή αλλά άσχετη με το έργο εικαστική δουλειά της Τίτι Κυριακίδου όπως και τις ευσυνειδητές προσπάθειες μερικών αξιόλογων ηθοποιών όπως των Κώστα Σαντά, Φάνη Μουρατίδη, Χρίστου Λύγκα, Βασίλη Σεϊμένη, Αλέξανδρου Μούκανου, Γιάννη Τσάτσαρη, της Χρύσας Καφούλη και μερικών άλλων.

Από την άλλη μεριά είχαμε φέτος το καλοκαίρι μία ιδιαίτερα δροσερή και χαρμόσυνη παράσταση των «Ορνίθων» από το Θεατρικό Οργανισμό Κύπρου.

Η ιστορία των δύο Αθηναίων που –απογοητευμένοι από τα γήινα– πάνε στα σύννεφα για να χτίσουν εκεί την ιδανική πολιτεία, διαπιστώνοντας τελικά πως δεν φταίει ο συγκεκριμένος τόπος για τις επί γης κακοτοπιές, αλλά ο άνθρωπος που κουβαλά παντού και πάντα μαζί τα κου-

σούρια του, παρουσιάστηκε με κομψότητα και δίχως εξάρσεις, σαν ένα αστικό παραμύθι, πλαισιωμένο από την ποιητική ευρηματικότητα και το εύστοχο χιούμορ του μεταφραστή Γιάννη Βαρβέρη.

Το «άδειο» σκηνικό του Αγγέλου Αγγελή (μια ελαφρώς κυρτωμένη bleu-ciel έλλειψη, μ' ένα στρόγγυλο παταράκι στη μέση το οποίο μεταμορφώνεται από αγρό, σε σπίτι και κλουβί) ήταν από τις πλέον ενδιαφέρουσες εικαστικές (αλλά και σκηνικά λειτουργικές) δουλειές αυτού του καλοκαιριού. Δυστυχώς, τα πράγματα φθίνιαν με τα παραφορτωμένα κουστούμια (Σταύρος Αντωνόπουλος) και την κοινότοπα μπαλετική χορογραφία (Ισιδωρος Σιδέρης). Απάνθρωπο να παλεύεις με τον θρύλο των «Ορνίθων» του Θεάτρου Τέχνης και έναν ογκόλιθο όπως είναι η –πάντοτε ισχύουσα– αξεπέραστη μουσική του Μάνου Χατζιδάκι. Ομως, ο Μιχάλης Χριστοδουλίδης (μουσική) δεν έπεσε τουλάχιστον από τον πρώτο γύρο νοκ άουτ. Αντεξε αρκετά.

Ο σκηνοθέτης Εύης Γαβριηλίδης πάτησε με τα δύο πόδια στη γη στοχεύοντας μέσα στο βεληνεκές του, τολμώντας εκ του ασφαλούς, παρουσιάζοντας έτσι έναν αξιοπρεπέστατα ψυχαγωγικό Αριστοφάνη με καλαισθησία, ποιητική ευστροφία και χάρη.

Οι Ορνίθες του μπορεί να μην απογειώθηκαν τελικά, όμως προσωπικά τουλάχιστον, τις προτίμησα από τις Hens του Α. Βουτινά.

ΔΙΣΚΟΙ

Της Γιώτας Συκκά

ΕΙΝΑΙ αλήθεια ότι τα τελευταία χρόνια ξεπροβάλλουν όλο και περισσότερες μικρές δισκογραφικές εταιρίες στην αγορά. Οικογενειακές σχεδόν, διαφέρουν από εκείνες που αναλώνονται σε παραγωγές του σωρού κι ανάμεσα τους λίγες που ξεχωρίζουν για άλλοθι. Οι συγκεκριμένες στηρίζονται σε μικρό προσωπικό, συνήθως δυο τρία άτομα που καταπιάνονται με το κάθε τι. Έτσι βλέπουμε πολλές δουλειές που ολοκληρώνονται με μεράκι, παρότι οι εταιρίες αυτές αντιμετωπίζουν συνήθως οικονομικό πρόβλημα.

Οι εκδόσεις τους, καλές, ενδιαφέρουσες στις περισσότερες περιπτώσεις παρουσιάζουν μια διαφορετική ματιά απ' αυτή που προμοδοτεί το δισκογραφικό κατεστημένο. Το «Πάπυγκο» είναι μια νέα ιδιάζουσα περίπτωση, μια μικρή καινούργια εταιρία που στόχο έχει να αφιερωθεί στην εθνική μας μουσική. Να φωτίσει τους εναπομεινάντες σπονδαίους –και υ-

πάρχουν αρκετοί– προβάλλοντας μια τέχνη αξεπέραστη. Δεν είναι σίγουρο αν το επιτύχει, όπως επίσης αν θα καταφέρει να «ξεκολλήσει» την ιδέα που έχει χαραχθεί στο μυαλό πολλών ακροατών, ότι πρόκειται για ένα είδος μουσειακό.

Σκοπός της ίδρυσής της το περιθώριο, εκεί ακριβώς όπου συναντάμε τους εκφραστές της παράδοσης. Η πρώτη προσπάθεια περιλαμβάνει δυο ενδιαφέρουσες εκδόσεις «Κάσος: Σκοποί της λύρας» και τα «Μοιρολόγια και γυρίσματα» με τον Πετρο-Λούκα Χαλκιά τις οποίες επιμελήθηκε ο εθνομουσικολόγος Λάμπρος Λιάβας.

Η ηχογράφηση στηρίζεται σε δυο βραδιές στην Κάσο το 1992, κατά τη διάρκεια των οποίων καταγράφηκαν είκοσι από τους πιο αντιπροσωπευτικούς σκοπούς του νησιού. Ένα «πάντρεμα» μουσικών υφών που παρουσιάζει ενδιαφέρον μέσα από ομοιοκατάληκτα δίστιχα σε ιαμβικό δεκαπεντασύλλαβο.

Τα «Μοιρολόγια και γυρίσματα» είναι αυτά που παρουσιάζει ο Πετρο-Λούκας Χαλκιάς γόνος της μουσικής οικογένειας των Χαλκιάδων (τέταρτη γενιά) που παραμένει όπως σημειώνει ο Λ. Λιάβας «από τους τελευταίους θεματοφύλακες του παραδοσιακού ύφους». Συγκινητικός, παρασέρνει με τη δεξιοτεχνία του, τους αυτοσχεδιασμούς του ακόμη και τον ανίδεο ακροατή, ισορροπώντας ανάμεσα στην παράδοση και στο σήμερα.

Εργάτης των γραμμάτων

Ο ευρωπαϊκός προβληματισμός για το ρόλο και την κοινωνική θέση του συγγραφέα

Της **Ελισάβετ Κοτζιά**

ΠΟΙΟΣ είναι ο συγγραφέας; Πώς ορίζεται από την οικονομική και κοινωνική άποψη, το πρόσωπο αυτό και τι επιπτώσεις έχει η θεώρηση του προβλήματος για την εργασία και την υπόστασή του αλλά και την πολιτιστική ζωή ενός τόπου;

«Μετέχοντας στη γένεση ιδεών, γνώσης, πληροφοριών και επικοινωνίας οι συγγραφείς αποτελούν, στο κύκλωμα του βιβλίου, την πηγή και συνάμα τον εμπλουτισμό της λογοτεχνικής δημιουργίας. Είναι οι εγυρητές της διατήρησης και της ακτινοβολίας της πολιτιστικής ταυτότητας της Ευρώπης».

Η διακήρυξη αυτή περιέχεται στην επίσημη ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για «Το βιβλίο και την ανάγνωση» της 3ης Αυγούστου 1989 με την οποία η Ευρωπαϊκή Κοινότητα σηματοδότησε την πολιτική επιθυμία των μελών της (για να μην μιλήσουμε ακόμα για βούληση) να δραστηριοποιηθεί στον τομέα του πολιτισμού και ειδικότερα του βιβλίου και των γραμμάτων. Με την ανακοίνωση αυτή άρχισε, τουλάχιστον και τυπικά, ο ευρωπαϊκός προβληματισμός των τελευταίων πέντε ετών για την κοινωνική θέση του συγγραφέα, προβληματισμός που σήμερα έχει οδηγήσει στη διαμόρφωση πληθώρας ιδεών αλλά και συγκεκριμένων αιτημάτων σχετικά με τη βελτίωση της κοινωνικής θέσης του «εργάτη» των γραμμάτων.

Στην Ελλάδα ο προβληματισμός αυτός, ως σοβαρό τουλάχιστον ενδεχόμενο για τη λήψη μέτρων, είναι πολύ πρόσφατος. Αντιστοίχως, ρυθμίσεις που σχετίζονται με το κοινωνικό καθεστώς του συγγραφέα υπάρχουν, είναι όμως τόσο λιγοστές και τόσο ασύνδετες μεταξύ τους έτσι ώστε η αποτελεσματικότητά τους να είναι τελικά μηδαμινή όσον αφορά μια, στοιχειωδώς, δίκαιη αμοιβή της συγγραφικής προσφοράς του.

Περιθώρια να γίνουν πολλά ακόμα πράγματα υπάρχουν μεγάλα. Όμως η αδυναμία δεν είναι μόνον ελληνική -δεδομένου μάλιστα ότι το ζήτημα δεν σχετίζεται μόνο με τους περιορισμούς του προϋπολογισμού και της ρευστότητας αλλά και με σειρά δυσκολιών που έχουν να κάνουν με την υφή των σχέσεων συγγραφέα και εξουσίας, πνευματικής ελευθερίας και οικονομικών δεσμεύσεων. Η Γαλλία αποτελεί παράδειγμα όπου οι σχετικοί προβληματισμοί και έχουν ιστορία αρκετών δεκαετιών και έχουν οδηγήσει σε μέτρα πολιτικής πολύ πιο αποτελεσματικά.

Όπως αναφέρει η έκθεση «Για μια καινούρια πολιτική για το βιβλίο και

την ανάγνωση» (1982) του γαλλικού υπουργείου Πολιτισμού, στα 1936 ο Jean Zay έγραφε: «Ο συγγραφέας δεν πρέπει πια να θεωρείται ιδιοκτήτης, αλλά εργαζόμενος, προς τον οποίο η κοινωνία αναγνωρίζει εξαιρετικούς τρόπους αμοιβής εξαιτίας της ειδικής ποιότητας των δημιουργημάτων που παράγονται από την εργασία του». Το κείμενο αφορούσε την εισηγητική έκθεση νόμου για την κοινωνική ασφάλιση, νόμος ο οποίος δεν είδε τότε το φως, ψηφίστηκε ωστόσο σαράντα χρόνια αργότερα (31 Δεκεμβρίου 1975). Ο νόμος αναγνωρίζει σαφώς ότι η συγγραφή βιβλίων συνιστά εργασία και για το λόγο αυτό ο συγγραφέας απολαμβάνει κοινωνικής προστασίας όπως και οι άλλες κατηγορίες εργαζομένων, τα δε έσοδα των συγγραφέων μπορούν να θεωρηθούν μισθοί.

Εδώ ανοίγει ένα ολόκληρο ζήτημα

για το ποιες είναι οι απολαβές των συγγραφέων, κατά πόσον δηλαδή συγγραφικές απολαβές θα πρέπει να θεωρούνται μόνο τα έσοδα από συγγραφικά δικαιώματα ή και οι απολαβές από άλλες εργασίες που πραγματοποιεί ο συγγραφέας -οι οποίες δεν αμείβονται με μισθό, συνδέονται όμως άμεσα με τη συγγραφική του ιδιότητα όπως η ανάγνωση χειρογράφων του έργου του, η διεύθυνση εκδοτικών σειρών, η μετάφραση, η συμμετοχή σε ραδιοτηλεοπτικές εκπομπές κ.λπ.

Η λύση που τελικά δόθηκε στο πρόβλημα, με διάταγμα του 1977, επέλεξε την πρώτη και λιγότερο σύγχρονη θεώρηση του ρόλου του συγγραφέα, η οποία περιορίζει τη συγγραφική ιδιότητα στη δημιουργία βιβλίων και απαιτεί, προκειμένου να χαρακτηριστεί ένα πρόσωπο επαγγελματίας, να εισπράττει περισσότερο από το 50% των εισοδημάτων του από συγγραφικά δικαιώματα.

Οι συντάκτες της έκθεσης του γαλλικού υπουργείου Πολιτισμού το 1982 τάχθηκαν εναντίον της θέσης αυτής και πρότειναν να θεωρείται συγγραφέας όποιος από τη μια πλευρά εισπράττει δικαιώματα από την έκδοση των βιβλίων του (τούτο συνιστά αναγκαία προϋπόθεση) από την άλλη όμως πραγματοποιεί

σειρά δραστηριοτήτων οι οποίες συνδέονται με τη συγγραφική του ιδιότητα και δεν αμείβονται με μισθό. Συγγραφικό εισόδημα θεωρείται δε το σύνολο των απολαβών του συγγραφέα, ανεξαρτήτως του ποσοστού που καταλαμβάνουν τα έσοδα από συγγραφικά δικαιώματα.

Στο ίδιο πνεύμα, χωρίς ωστόσο να εισέρχεται σε τεχνικά προβλήματα, έχει κινηθεί και η έκθεση του 1989 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για «Το βιβλίο και την ανάγνωση» εφόσον περιέχει προτάσεις που αποσκοπούν στο να βελτιώσουν το κοινωνικό καθεστώς των συγγραφέων εξασφαλίζοντάς τους απασχόληση που εμμέσως σχετίζεται με τη συγγραφική τους ιδιότητα.

«Εφόσον είναι δύσκολο -αναφέρει η έκθεση- να δημιουργηθούν θέσεις απασχόλησης που να συνδέονται άμεσα με το συγγραφικό έργο, η ένταξη των συγγραφέων στο κοι-

νωνικό-πολιτιστικό δίκτυο των σχολείων, των πανεπιστημίων, των βιβλιοθηκών, των πολιτιστικών κέντρων, των εργαστηρίων συγγραφής και ανάγνωσης κ.λπ. θα ευνοούσε το ρόλο τους ως δημιουργών, παιδαγωγών, πολιτιστικών φορέων, εξασφαλίζοντάς τους θέσεις απασχόλησης που να είναι αρμονική προέκταση της πνευματικής τους δραστηριότητας.

Εξάλλου, οι συγγραφείς μπορεί να αποβούν πολυκλαδικοί δημιουργοί, κυρίως λόγω της ανάπτυξης των μέσων μαζικής ενημέρωσης, η οποία συνέβαλε στη δημιουργία περισσότερων μάλλον θέσεων απασχόλησης γι' αυτούς από όσες κατάργησε».

Οι στήλες Οίνος ο αγαπητός και Γεύσεις, εκτάκτως αναβάλλονται για το επόμενο τεύχος

ΘΕΑΜΑΤΑ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΙ

**Επειδή οι ώρες προβολών μπορεί να διαφοροποιηθούν κατά μερικά λεπτά, προτιμήστε πρώτα να τηλεφωνείτε.
Οι κινηματογράφοι που έχουν * διαθέτουν Ντόλμπι Στέρεο.**

ΑΘΗΝΑΣ

Α' ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΑΑΒΟΡΑ* (Τέρμα Ιπποκράτους, τηλ. 64.23.271) *Αριστογάτες* (ελλην.) Ωρες 7.15-9-11 μ.μ.
ΑΒΑΝΑ ΑΣΣΟΣ-ΟΝΤΕΟΝ* (Λ. Κηφισίας 234. 6715905) *Θερινό Αγρία ορχιδέα 3 - Το ημερολόγιο ενός μεγάλου πάθους* (ερωτ.)
ΑΒΑΝΑ ΑΣΣΟΣ-ΟΝΤΕΟΝ* (Λ. Κηφισίας 234. 6715905)
Αστεριξ και Κλεοπάτρα (Κ) Ωρες 8.20-10.20 μ.μ.
ΑΕΛΛΩ* (Πατησίων, 8214675) *Θερινό Αγρία ορχιδέα 3- Το ημερολόγιο ενός μεγάλου πάθους* (ερωτ.)
ΑΘΗΝΑΙΑ (Χάρητος 50 Κολωνάκι, τηλ. 7215717) *Λευτέρης Δημακόπουλος* (ελλ.) Ωρες 8.30-11 μ.μ.
ΑΘΗΝΑΙΑ (Χάρητος 50 Κολωνάκι, τηλ. 7215717) *Επικίνδυνη γυναίκα* Ωρες 8.45-11 μ.μ.
ΑΘΗΝΑΙΟΝ* (Τέρμα Αμπελοκ. τηλ. 7782122) *Ο μισαλλόδοξος* (περιπ.) Ωρες 9-11 μ.μ.
ΑΙΓΛΗ (Ζάππειο, τηλ. 3224104)
Η φίρμα (περιπ. Κ-13)
ΑΛΦΑΒΙΛ-BAR CINEMA* (Τ. Μαυρομ., τηλ. 6460521)
Αγριες νύχτες (περιπ. Α) Ωρες 8.45-11 μ.μ.
ΑΜΟΡΕ (Οδός Πριγκιπωνήσων 10, τηλ. 6462519) *Αντίο Παλλακίδα* (περιπ. Κ)
ΑΜΠΕΣΕ* (Οδός Βουλαγιαμένης, τηλ. 90.11.063) *Το κοράκι* (περιπ. Α) Ωρες 6.20-8.20-10.20 μ.μ.
ΑΜΥΝΤΑΣ (Πλατεία Υμηττού Τηλ. 7668500)
Ενας τέλειος κόσμος (περιπ.)
ΑΝΕΣΙΣ* (Τ. Αμπελοκήπων τηλ. 7782316)
Το άθος του κακού (περιπ. Κ-13) Ωρες 7-9-11 μ.μ.
ΑΝΕΣΙΣ* (Τέρμα Αμπελοκήπων τηλ. 7782316 - 7785449)*Θερινό Μαΐμουδομπελάδες* (κωμωδ. Κ) Ωρες 8.50-11 μ.μ.
ΑΝΝΑ ΝΤΟΡ* (Γλυφάδα τηλ. 8946617)
Βαγρον Μπαλάντα σε ένα δάιμονα (περιπ.)
ΑΠΟΛΛΩΝ* (Οδός Σταδίου τηλ. 32.36.811)
Κλειστό λόγω ριζικής ανακαινίσεως
ΑΣΤΕΡΙΑ ΑΣΣΟΣ - ΟΝΤΕΟΝ* (Κηφισίας 334, τηλ. 6208521)
Ανθρωπος χωρίς παρελθόν (περιπ.) 8.30-10.30 μ.μ.
ΑΣΤΟΡ* (Οδός Σταδίου τηλ. 3231297)
Ο μισαλλόδοξος (περιπ.) Ωρες 8.30-11.30 μ.μ.
ΑΣΤΡΟΝ* (Τέρμα Αμπελοκήπων τηλ. 6922614)
Κλειστό λόγω ανακαινίσεως
ΑΣΤΥ* (Οδός Κοραή τηλ. 3221925)
Η Αριάδνη μένει στη Λέρο (ελλην.) Ωρες 8.15-10.15 μ.μ.
ΑΤΤΕΝΕ (Λευκωσίας 41 Πλατεία Αμερικής τηλ. 8676871)
Γαμήλιο πάρτι (Α) Ωρες 8.45-11 μ.μ.
ΑΤΤΙΚΟΝ* (Οδός Σταδίου τηλ. 3228821)
Το άρωμα της πράσινης παπάγιας (περιπ.) Ωρες 8.15-10.30 μ.μ.
ΒΟΞ (Θεμιστοκλέους 82 Εξάρχεια τηλ. 3301020)
Η λίστα του Σίντλερ (περιπ.) Ωρες 7.45-11 μ.μ.
ΓΑΛΛΑΞΙΑΣ* (Αρχή Λεωφ. Μεσογείων - Αμπελόκηποι τηλ. 7773319)
Το κοράκι (περιπ. Α) Ωρες 7-9-11 μ.μ.
ΔΑΝΑΟΣ* (Λεωφ. Κηφισίας - Πανόρμου τηλ. 6922655) *Διαθέτει Parking*
Το άρωμα της πράσινης παπάγιας (περιπ.) Ωρες 8.45-11 μ.μ.
ΔΕΞΑΜΕΝΗ REFRESH* (Πλατεία Δεξαμενής Κολωνάκι τηλ. 3623942)
Speed (περιπ. Α)
ΔΙΑΝΑ* (Ηλ. Σταθμός Μαρούσι, τηλ. 8028587)
Το κοράκι (περιπ. Α) Ωρες 6.30-8.30-10.30 μ.μ.
ΔΙΟΝΥΣΙΑ (Λ. Συγγρού 286, στρ. Ν. Σμύρνης, 9515514-3221983)
Γαμήλιο πάρτι (Α.) 8.45-11 μ.μ.
ΕΚΡΑΝ (Ζωναρά - Αγαπίου Στάση Παναθήναια τηλ. 6461895)
Βροχή από πέτρες (περιπ. Κ-13)
ΕΛΕΝΑ (Στάση Ούλεν Ιλισία τηλ. 7789120-7753303)
Ινδοκίνα (περιπ. Κ) Ωρες 8.20-11 μ.μ.
ΕΛΛΗΝΙΣ (Τέρμα Αμπελοκ., τηλ. 6464009)
Ο φυγάς (περιπ. Κ) Ωρες 8.45-11 μ.μ.
ΣΕΦΥΡΟΣ (Τρώων 36 Θησείο, 3462677)
Χάος (περιπ. Κ)
ΗΛΕΚΤΡΑ* (Πατησίων 292 Αγ. Λουκάς τηλ. 2284185)
Εφιαλτικός έρωτας (ερωτ. θρίλερ) 8.45-11 μ.μ.
ΘΗΣΕΙΟΝ (Αποστόλου Παύλου 7 τηλέφωνο 3470980 - 3420864)
Ρόμπιν Γουίλιαμς *Κυρία Νταπφάρ* (κωμωδ. Κ) Ωρες 8.45-11 μ.μ.
ΙΝΤΕΑΛ* (Πανεπιστημίου, 3626720)
Εναρξη 2 Σεπτεμβρίου Γεύση από χειμώνα '94-
Το κοράκι (περιπ. Α) Ωρες 6.30-8.30-10.30 μ.μ.

ΚΑΛΥΨΩ* (Δημ. Σταδίου - Καλυφούς Καλλιθέα τηλ. 9510950, 9510909)
Κρυστάλλινες νύχτες (ελλην.) Ωρες 8.15-11 μ.μ.
ΛΑΟΥΡΑ (Νικηφορίδη 24 Νέο Παγκράτι, τηλ. 7662060)
Ο φυγάς (περιπ. Κ) Ωρες 8.50-11 μ.μ.
ΛΙΛΑ (Νάξου 115 Πατήσια, τηλ. 2016849 Σινέ Τέχνης)
Στιγμιότυπα (Κ) Ωρες 7.45-11 μ.μ.
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ* (Πλατεία Δαβάκη Καλλιθέα, τηλ. 9568370)
Το κοράκι (περιπ. Α) Ωρες 7-9-11 μ.μ.
ΜΑΡΟΥΣΙ ΑΣΣΟΣ - ΟΝΤΕΟΝ 1* (Λ. Κηφισίας 215 Μαρούσι τηλ. 6208939, Air Condition)
Λούκι Λουκ στη Νταιζη Τάουν (Κ) Ωρες 8.20-10.20 μ.μ.
ΜΑΡΟΥΣΙ ΑΣΣΟΣ - ΟΝΤΕΟΝ 2* (Λ. Κηφισίας 215 Μαρούσι τηλ. 6208939, Air Condition)
Ο μισαλλόδοξος (περιπ.) Ωρες 8.30-10.30 μ.μ.
ΜΕΤΡΟΠΟΛ (Θήρας 18 Πλ. Αμερικής τηλ. 8672006)
Στιγμιότυπα (Κ) Ωρες 7.30-10.30 μ.μ.
ΜΠΡΟΝΤΓΟΥΑΙΗ* (Πατησίων - Αγ. Μελετίου, τηλ. 8620232 - 8642665) *Θερινό Επικίνδυνη γυναίκα* Ωρες 8.45-11 μ.μ.
ΜΠΡΟΝΤΓΟΥΑΙΗ* (Πατησίων - Αγ. Μελετίου, τηλ. 8620232 - 8642665)
Το κοράκι (περιπ. Α) Ωρες 7-9-11 μ.μ.
ΝΕΑ ΠΑΝΑΘΗΝΑΙΑ (Τέρμα Μαυρομυχάλη τηλ. 6425714)
Τα χρόνια της αθωότητας (περιπ. Κ)
ΟΑΣΙΣ (Παγκράτι, τηλ. 7244015)
Το σπίτι των πνευμάτων (περιπ. Κ-13)
ΟΣΚΑΡ* (Αχαρών 330 - Κ. Πατήσια, 2282563)
Αριστογάτες Ωρα 6.15 μ.μ. *Ο καιρός των τσιγγάνων* (Κ) Ωρες 8.30-10.50 μ.μ.
ΠΑΛΑΣ* (Παγκράτι 7515434) *Ταράτσα Εφιαλτικός έρωτας* (ερωτικό θρίλερ)
ΠΑΛΑΣ* (Παγκράτι Χειμερινό)
Οι Αθηναίοι (Κ)
ΠΑΛΑΣ* (Λεωφ. Κηφισίας Φλόκα τηλ. 6921667, 6917722, Air Condition)
Το κοράκι (περιπ. Α) Ωρες 7-9-11 μ.μ.
ΡΑΔΙΟ ΣΙΤΥ ΑΣΣΟΣ - ΟΝΤΕΟΝ* (Πατησίων Στάση Λυσιαιρείο τηλ. 8674832)
Λούκι Λουκ στη Νταιζη Τάουν (Κ) Ωρες 8.20-10.20 μ.μ.
ΡΙΒΙΕΡΑ (Βαλτετίου 46 Εξάρχεια τηλ. 3637716)
Εφιαλτικός έρωτας (ερωτ. θρίλερ) 8.45-11 μ.μ.
ΣΙΝΕ ΠΑΡΙ (Πλάκα τηλ. 3222071 - 3248057)
Το σπίτι πνευμάτων (περιπ. Κ-13) Ωρες 8.30-11 μ.μ.
ΣΙΝΕ ΤΑΡΑΤΣΑ* (Ματζαργιωτάκη 76 Δημαρχείο, τηλ. 9373150-9)
Μυστηριώδεις φόνοι στο Μανχάταν (κωμ. Κ)
ΣΤΕΛΛΑ (Οδός Τενέδου 34 - Φωκ. Νέγρη, τηλ. 8674260)
Τα χρόνια της αθωότητας (περιπ. Κ) Ωρες 8.40-11 μ.μ.
ΤΡΙΑΝΟΝ (Πατησίων-Κοδριγκτώνος, 8215469)
Τζουράοικ Παρκ (περιπ. Κ)
ΤΡΟΠΙΚΑΙ ΑΣΣΟΣ-ΟΝΤΕΟΝ* (Καλλιθέα, 9594422)
Αγρία ορχιδέα 3 - Το ημερολόγιο ενός μεγάλου πάθους (ερωτικό)
ΦΛΕΡΥ (Καλλιθέα, τηλ. 9585247)
Η λίστα του Σίντλερ (περιπ.) Ωρες 7.30-11 μ.μ.

ΗΜΙΚΕΝΤΡΙΚΟΙ

ΑΛΕΚΑ (Ζωγράφου, τηλ. 7773608)
Sommersby (Κ)
ΑΝΕΜΩΝΗ (Περιστεριέ τηλ. 5713077)
Φιλαδέλφεια (κοινων. Κ)
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΙΝ/ΦΟΣ ΔΗΜΟΥ ΔΑΦΝΗΣ: Η ΓΕΙΤΟΝΙΑ (Ηλία Ηλίου)
Λευτέρης Δημακόπουλος (Ελληνικό)
ΜΑΡΙΝΑ (Πλ. Γυμν. Ταύρου, 3470012)
Ο φυγάς (περιπ. Κ)
ΣΠΟΡΤΙΚ (Ν. Σμύρνη, τηλ. 9333820)
Τζουράοικ Παρκ (περιπ. Κ)
ΦΙΛΙΠ (Νέα Σμύρνη, τηλ. 9335587)
Επικίνδυνη γυναίκα Ωρες 8.45-11 μ.μ.

ΣΥΝΟΙΚΙΑΚΟΙ

ΑΝΝΑ ΝΤΟΡ (πλ. Γλυφάδας, τηλ. 89.46.617)
Η λίστα του Σίντλερ
ΑΧΙΛΛΕΙΟΝ (Καλαμάκι έναντι παλαιού Ροντέο, τηλ. 9810515)
Ινδοκίνα (περιπ. Κ) Ωρες 8.15-11 μ.μ.
ΠΟΛΕΝΑ (Οδός Ωρωπού 78 Λαμπρινή, τηλ. 2910695)
Μαθήματα πιάνου (Κ)

ΠΡΟΑΣΤΙΩΝ

ΑΙΓΛΗ (Σαρωνίδα, τηλ. 0291-54941)
Φιλαδέλφεια (Κ)
ΑΚΤΗ (Πλαζ Βουλαγιαμένης, τηλ. 8961337)
Ελευθερώστε τον Γουίλι (Κ)
ΑΛΕΞ (Πόρτο Ράφτη τηλ. 76034)
Ρόμπιν Γουίλιαμς *Κυρία Νταπφάρ* (κωμωδ. Κ)
ΑΛΙΚΗ (Πλ. Δροσιάς τηλ. 6229645 - 2281563)
Απέραντο γαλάζιο (Κ) Ωρες 8.30-10.40 μ.μ.
ΑΛΟΜΑ (Αργυρούπολη Πόντου 39, τηλ. 9922397-3211208)
Ινδοκίνα (περιπ. Κ) Ωρες 8.15-11 μ.μ.
ΑΛΣΟΣ* (Δεκελείας 154, Ν. Φιλαδέλφεια τηλ. 2532003 - 2513563)
Ενας τέλειος κόσμος (περιπ.) Ωρες 8.45-11 μ.μ.
ΑΜΑΡΥΛΛΙΣ (Αγ. Παρασκευή, 6396315)
Διατητής για παντρεμένους (κωμωδ. Κ)
ΑΜΙΚΟ* (Επιδάουρο - Ανδρούτσου, Χαλάνδρι τηλ. 6215532-6826372)
Οι 3 σωματοφύλακες (Κ)
ΑΝΝΑ (Ν. Ερυθραία, τηλ. 8072827)
Η φίρμα (περιπ. Κ-13) Ωρες 8.30-11 μ.μ.
ΑΝΟΙΞΙΣ (Ν. Ηράκλειο, τηλ. 2833345)
Ντένις ο τρομερός (Κ)
ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΙΣ (Τηλ. 9620010)
Το σπίτι των πνευμάτων (περιπ. Κ-13)
ΑΦΡΟΔΙΤΗ (Πόντου 83 Ελληνικό, τηλ. 9619044)
Ρόμπιν Γουίλιαμς *Κυρία Νταπφάρ* (κωμωδ. Κ)
ΒΑΡΚΙΖΑ (Τηλ. 8973926)
Ο φυγάς (Κ)
ΒΙΟΛΕΤΤΑ (Ανω Βούλα, τηλ. 8956719)
Η λίστα του Σίντλερ Ωρα 9.30 μ.μ.
ΓΑΛΑΖΙΑ ΑΚΤΗ (Τηλ. 0291/22.241)
Ρόμπιν Γουίλιαμς *Κυρία Νταπφάρ* (κωμωδ. Κ)
ΔΗΜ. ΚΙΝ/ΦΟΣ ΗΛΙΟΥΠΟΛΗΣ ΜΕΛΙΝΑ ΜΕΡΚΟΥΡΗ (Εθν. Αντιστάσεως, Ηλιούπολης, τηλ. 9919818)
Ο εραστής της κομμώτριας (Α)
ΔΗΜ. ΚΙΝ. ΙΛΙΟΝ (ΑΣΤΕΡΙ) (Φιλοκτίτου και Νέστορος, Ν. Λιόσια 2628391)
Μ. Butterfly (περιπ. Α)
ΔΗΜ. ΚΙΝ/ΦΟΣ ΝΟΣΤΑΛΓΙΑ (Ν. Ηράκλειο, τηλ. 2756894)
Είς το όνομα του πατρός (περιπ. Κ-13)
ΔΗΜ. ΚΙΝ. ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ (Τηλ. 5012391)
Κιου Ζου μια γυναίκα της Κίνας (περιπ.)
ΚΑΤΕΡΙΝΑ (Χαϊδάρι)
Είς το όνομα του πατρός (περιπ. Κ-13)
ΚΑΤΙΑ (Καμένα Βούρλα τηλ. 0235-22353)

Η σιωπή των αμνών (Α)
ΚΟΡΑΛΙ* (Σαρωνίδα τηλ. 54097)
Ενας τέλειος κόσμος (περιπ.)
ΛΑΓΟΝΗΣΙ (Λαγονήσι 0291-23911)
Βασικό ένστικτο (ερωτικό θρίλερ Α)
ΜΑΪΑΜΙ (Μάτι, τηλ. 0294-34372)
Ρόμπιν Γουίλιαμς *Κυρία Νταπφάρ* (κωμωδ. Κ)
ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ (Χαλάνδρι, τηλ. 6014284)
Ρόμπιν Γουίλιαμς *Κυρία Νταπφάρ* (κωμωδ. Κ)
ΜΑΡΙΑΝΑ (Παραλία Καλάμου - Αγ. Απόστολοι, τηλ. 0295-81.277)
Σχέσεις αγάπης (Κ)
ΜΑΡΙΕΛ (Πόρτο Ράφτη, τηλ. 0299-71335)
Παιχνίδια ολέθρου (περιπ. Κ)
ΜΑΡΙΛΕΝΑ (Αιγυπτού 123, Τερψιθέα, Ανω Γλυφάδα, τηλ. 9612229)
Ελευθερώστε τον Γουίλι (Κ)
ΜΠΟΜΠΟΝΙΕΡΑ (Κηφισιά, τηλ. 8019687)
Η λίστα του Σίντλερ (περιπ.)
ΠΛΑΝΗΤΗΣ (Α. Βούλα, τηλ. 899152)
Αστεριξ και Κλεοπάτρα (Κ)
ΠΟΡΤΟ ΡΑΦΤΗ (Τηλ. 73479)
Μια καρδιά τον χειμώνα (Κ)
ΡΙΑ (Βάρκιζα , τηλ. 8970844)
Τα χρόνια της αθωότητας (περιπ. Κ)
ΡΙΟ* (Ζέππου και Μιλτιάδου Γλυφάδα, τηλ. 9628758)
Διατητής για παντρεμένους (κωμωδ. Κ)
ΣΙΣΣΥ (Ν. Μάκρη, τηλ. 91811)
Τα χρόνια της αθωότητας (περιπ. Κ)
ΤΡΙΑΝΟΝ (Σαρωνίδα, 0291-54931)
Το σπίτι της κόκκας (θρίλερ Α)
ΦΙΛΟΘΕΗ* (Φιλοθέη τηλ. 6833398 - 6844708)
Επικίνδυνη γυναίκα
ΦΛΩΡΙΔΑ (Ζούμπερι, τηλ. 0294-96923)
Φιλαδέλφεια (Κ)
ΨΥΧΙΚΟ COINTREAU KISS* (Στάση Φάρου, τηλ. 6476437)
Ο φυγάς (περιπ. Κ)

ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Α' ΠΡΟΒΟΛΗΣ

ΑΝΕΣΙΣ ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ (Ευαγγελίστρια, τηλ. 4119629)
Ο κύριος και η κυρία Μπριτζ (Κ)
ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΙΝ/ΦΟΣ ΜΟΣΧΑΤΟΥ (Ηλεκτρ. Σταθμός, τηλ. 4816276)
Ινδοκίνα (περιπ. Κ)
ΖΕΑ (Πασαλιμάνι Τηλ. 4521388)
Κλειστό λόγω επισκευών
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΔΗΜ. ΚΙΝ/ΦΟΣ (Βύρωνος και Χιλής Αγ. Ευθύμιος Κερατσίνι)
Είς το όνομα του πατρός (περιπ. Κ-13) Ωρες 8.30-10.30 μ.μ.
ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΛΕΣΧΗ ΔΗΜΟΥ ΝΙΚΑΙΑΣ (Κύπρου - Προύσης τηλ. 4926248)
Κάθε Τετάρτη και Πέμπτη ώρα 9.00 μ.μ. *Η άλλη εκδύλωση*
ΣΙΝΕ ΑΚΡΟΠΟΛ (Ταξιαρχών 44-Κορυδαλλός, 4952232)
Χελωνονιτζάκια 2 το μυστικό του ούζου (Κ)
ΣΙΝΕ ΜΕΛΙΝΑ (Σωκράτους 65 Δραπετσώνα τηλ. 4625249)
Η φίρμα (περιπ. Κ-13) Ωρες 8.30-11 μ.μ.
ΣΙΝΕ ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ (Ζάππα 44, Κορυδαλλός, τηλ. 4960955)
Τα χρόνια της αθωότητας (περιπ. Κ) Ωρες 8.45-11.20 μ.μ.
ΣΙΝΕΑΚ ΔΗΜΟΤΙΚΟΣ ΚΙΝ/ΦΟΣ* (Πλ. Δημαρχείου, τηλ. 4115354)
Το κοράκι (περιπ. Α) Ωρες 6.20-8.20-10.20 μ.μ.
ΦΩΣ (Β' Μεραρχίας τηλ. 4520982)
Εναρξη από πρωίας δύο έργα. *Διπλός αντίκτυπος - σεξ*

ΘΕΑΤΡΑ

ΑΘΗΝΑ (Δερηνύγ και Πατησίων, τηλ. 82.37.330). Δημήτρη Ψαθά «Ξύπνα Βασιλή». Σπύρος Παπαδόπουλος.
ΑΘΗΝΑΙΟΝ (Πατησίων 53, τηλ. 82.14.000). «Κωλοβαράτε είναι μεταδοτικό». Α. Καφετζόπουλος, Ελ. Γερασιμίδου, Χρ. Ρώπα, Ν. Μεντή.
ΑΛΣΟΣ (Πεδιον του Αρεως, είσοδος από Ευελπίδων, τηλ. 88.15.524, 82.12.271). Επιθεώρηση «Μπρόκολα και λαχανίδες... Κάποιο λάκκο έχει η φάβα». Χάρρυ Κλυνν, Κώστας Βουτσάς, Γιώργος Κωνσταντίνου, Σωτήρης Μουστακας.
ΑΝΑΒΡΥΤΩΝ (Κτήμα Συγγρού, στάση ΚΑΤ, τηλ. 80.17.661). Θίασος Διθύραμβος. Μαριβώ: «Ο Θρίαμβος του Ερωτα». Σκην. Μ. Ζωγραφίδης (Εκτός Δευτ., Τρ.).
ΔΕΛΦΙΝΑΡΙΟ (Νέο Φάληρο, δίπλα στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, τηλ. 41.26.340). Επιθεώρηση «Είπα... Ξείπα... και Μαύρη Τρύπα». Κ. Καρράς, Ν. Βαλσάμη, Γ. Μιχαλόπουλος.
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΠΑΠΑΓΟΥ (Κορυτσάς, Μεγάλο Άλσος, τηλ. 65.40.260). Εταιρεία «Όραμα» Κώστα Πρέκα. Σοφοκλή «Οιδίπους Τύραννος» (έως 2/10).
ΗΡΩΔΕΙΟ (Τηλ. 32.21.459). Μπαλέτο της Οπερας της Λυών (12,13/9). Ορχήστρα Mozartium του Σάλτσμπουργκ (14, 15/9). Διεθνές Καλλιτεχνικό Κέντρο Ατενέουμ - Φιλαρμονική Ορχήστρα του Ιαίου (16/9).

ΛΑΜΠΕΤΗ (Λ. Αλεξάνδρας 106, τηλ. 64.63.685). Γουίλιαμ Ντάγκλας Χιουμ «Πρόσεξε το σκαλοπάτι». Γρηγόρης Βαλτινός, Γ. Βούρος, Χρ. Θεοδωροπούλου.
ΛΥΚΑΒΗΤΤΟΣ (τηλ. 72.27.909). Λάκης Λαζόπουλος «Επιτέλους μόνοι» (11, 12, 13/9). Συναυλία Soul to Soul (14/9).
ΜΕΤΡΟΠΟΛΙΤΑΝ (Λ. Αλεξάνδρας 16, τηλ. 82.23.333). Ν. Καμπάνη - Β. Μακρίδη «Και μαζί και... μόνοι». Β. Τσιβιλίκας, Α. Καλουτά, Π. Ευαγγελόπουλος.
ΜΙΝΩΑ (Πατησίων 91, τηλ. 82.10.048, 82.32.578). Κ. Παπαπέτρου «Το κλουβί με τους τρελούς». Κ. Γιουλάκη, Π. Μιχαλόπουλος.
ΜΠΟΥΡΝΕΛΛΗ (Λ. Αλεξάνδρας 22-24, τηλ. 82.25.310). Λ. Μιχαηλίδη - Β. Μακρίδη - Α. Πυριόχου - Π. Χατζηκουτσέλη «Χασάπη... Γράμμα-τα!».
ΠΑΡΚ (Λ. Αλεξάνδρας 36, τηλ. 82.17.369). Νίκου Φώσκολου «Πόρνες και "Πόρνες"...!». Φ. Γεωργίτσας, Απ. Γκλέτσας, Λ. Μαρκάκη.
ΣΜΑΡΟΥΛΑ (Ευελπίδων 11, τηλ. 88.33.145). Αγκάθα Κρίστι «Ποντικοπαγίδα». Στρ. Τζώρτζογλου, Μ. Γεωργιάδη, Τζ. Θεοδωρίδης.
ΦΛΟΡΙΝΤΑ (Πατησίων 52 και Μετσόβου, τηλ. 82.28.501). Πολ Βασιλειάδη - Λ. Μιχαηλίδη «Το ξένο είναι πιο γλυκό». Ν. Τσούκας, Ν. Γκίνη.